

พื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา ภาคตะวันออก
เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก
ตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map)

Agri-Map

สถาบันวิจัยยาง
การยางแห่งประเทศไทย

เอกสารวิชาการ	พื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา ภาคตะวันออก เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก ตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map)
ผู้เขียน	นายวิญญู โครมกระโทก กองวิจัยเศรษฐกิจยาง ฝ่ายเศรษฐกิจยาง การยางแห่งประเทศไทย
จำนวน	50 หน้า
ผู้จัดพิมพ์	กองวิจัยและพัฒนาการผลิตยาง สถาบันวิจัยยาง การยางแห่งประเทศไทย จัดพิมพ์ภายใต้ “โครงการงานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้วิชาการยางพารา” โทรศัพท์ : 02-4246832 หรือ 02-4332222 ต่อ 537 E-mail : rprd2561@gmail.com
พิมพ์ครั้งที่ 1	กันยายน 2564 จำนวน 1,000 เล่ม
พิมพ์ที่	บริษัท นิเวศธรรมดา การพิมพ์ (ประเทศไทย) จำกัด 202 ซอยเจริญกรุง 57 แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120
สงวนลิขสิทธิ์	กันยายน พ.ศ.2564 สถาบันวิจัยยาง การยางแห่งประเทศไทย

การยางแห่งประเทศไทย
กองวิจัยเศรษฐกิจยาง ฝ่ายเศรษฐกิจยาง

2564

คำนำ

การยางแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรที่ก่อตั้งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นองค์กรกลางที่รับผิดชอบดูแลการบริหารจัดการยางพาราของประเทศทั้งระบบอย่างครบวงจร และส่งเสริมสนับสนุน และจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา และเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศยางพารา เพื่อส่งเสริม และสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรชาวสวนยาง และผู้ประกอบการยาง ด้านวิชาการ การผลิต รวมถึงการดำเนินงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อยกระดับรายได้และให้เกษตรกรชาวสวนยาง ยกกระดับรายได้และมีคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น อีกทั้งการยางแห่งประเทศไทย ยังมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนการปลูกยางพาราของประเทศ ซึ่งในปัจจุบันปัญหาด้านการทำกรเกษตรที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ เกษตรกรส่วนมากปลูกพืชในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมน้อยหรือไม่เหมาะสม หรือปลูกพืชไม่เหมาะสมกับที่ดินของตัวเอง ทั้งนี้ยังรวมถึงการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลิตที่ไม่ตรงกับสภาพปัญหาอย่างแท้จริง ดังนั้นการทำกรเกษตรที่เหมาะสมกับที่ดินจึงเป็นแนวทางหนึ่งเพื่อนำไปสู่การลดต้นทุนการผลิตพร้อมทั้งเป็นการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ทั้งปริมาณและคุณภาพ รวมถึงก่อให้เกิดการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรชาวสวนยาง รับรู้ข้อมูล ในพื้นที่สวนยางพาราของตนเอง เพื่อใช้ในการปรับปรุง พัฒนาพื้นที่ของตนเอง รวมถึงสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ของการยางแห่งประเทศไทย ใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนการปลูกยางพาราในพื้นที่ที่เหมาะสม และปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการปลูกสร้างสวนยางเป็นพืชเศรษฐกิจตัวอื่นที่เหมาะสม เพื่อบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อเป็นการลดปัญหาดังกล่าวข้างต้น กองวิจัยเศรษฐกิจยาง ฝ่ายเศรษฐกิจยาง การยางแห่งประเทศไทย จึงได้จัดทำข้อมูลพื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา ในภาคตะวันออก เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการเกษตรที่เหมาะสมของแต่ละจังหวัด เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการพื้นที่ ตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนการดำเนินงานได้จากการสังเคราะห์ฐานข้อมูลจากแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online โดยวิเคราะห์สัดส่วนของระดับความเหมาะสมของที่ดินของยางพาราในแต่ละระดับ ซึ่งจำแนกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) ซึ่งจะบ่งบอกเนื้อที่และการกระจายตัวของการปลูกยางพาราในจังหวัดหรืออำเภอ อย่างไรก็ตามข้อมูลนี้ยังบ่งชี้ถึงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ รวมถึงข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทนของพืชเศรษฐกิจในแต่ละจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกยางพาราของภาคตะวันออก ในแต่ละจังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map)

ดร.กฤษฎดา สังข์สิทธิ์

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยยาง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	ฉ
1. สถานการณ์ด้านการเกษตรในปัจจุบัน	1
2. การวิเคราะห์ศักยภาพของที่ดินต่อการปลูกยางพารา	3
ตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map)	
2.1 ข้อมูลพื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา ภาคตะวันออก	5
2.2 ข้อมูลพื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา จังหวัดจันทบุรี รายอำเภอ	8
2.3 ข้อมูลพื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา จังหวัดฉะเชิงเทรา รายอำเภอ	13
2.4 ข้อมูลพื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา จังหวัดชลบุรี รายอำเภอ	18
2.5 ข้อมูลพื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา จังหวัดตราด รายอำเภอ	24
2.6 ข้อมูลพื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา จังหวัดปราจีนบุรี รายอำเภอ	28
2.7 ข้อมูลพื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา จังหวัดระยอง รายอำเภอ	32
2.8 ข้อมูลพื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา จังหวัดสระแก้ว รายอำเภอ	37
3. ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	42
3.1 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ จังหวัดจันทบุรี	42
3.2 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ จังหวัดฉะเชิงเทรา	43
3.3 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ จังหวัดชลบุรี	44
3.4 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ จังหวัดตราด	45
3.5 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ จังหวัดปราจีนบุรี	46
3.6 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ จังหวัดระยอง	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.7 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถ เปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ จังหวัดสระแก้ว	47
4. สรุป	48
เอกสารอ้างอิง	50

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 การใช้ประโยชน์ที่ดิน ภาคตะวันออก	1
ตารางที่ 2 ข้อมูลขึ้นทะเบียนเกษตรกรชาวสวนยาง การยางแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออก	2
ตารางที่ 3 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม ภาคตะวันออก รายจังหวัด	7
ตารางที่ 4 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดจันทบุรี รายอำเภอ	11
ตารางที่ 5 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดฉะเชิงเทรา รายอำเภอ	15
ตารางที่ 6 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดชลบุรี รายอำเภอ	21
ตารางที่ 7 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดตราด รายอำเภอ	26
ตารางที่ 8 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดปราจีนบุรี รายอำเภอ	30
ตารางที่ 9 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดระยอง รายอำเภอ	35
ตารางที่ 10 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดสระแก้ว รายอำเภอ	39
ตารางที่ 11 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่ สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญจังหวัดจันทบุรี	43
ตารางที่ 12 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่ สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญจังหวัดฉะเชิงเทรา	44
ตารางที่ 13 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่ สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญจังหวัดชลบุรี	45
ตารางที่ 14 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่ สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญจังหวัดตราด	45
ตารางที่ 15 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่ สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญจังหวัดปราจีนบุรี	46
ตารางที่ 16 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่ สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญจังหวัดระยอง	47

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 17 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญจังหวัดสระแก้ว	48

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แผนที่การใช้ที่ดินภาคตะวันออก	3
ภาพที่ 1 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน ยางพารา จังหวัดจันทบุรี	13
ภาพที่ 2 พื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ จังหวัดจันทบุรี	13
ภาพที่ 3 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน ยางพารา จังหวัดฉะเชิงเทรา	18
ภาพที่ 4 พื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ จังหวัดฉะเชิงเทรา	18
ภาพที่ 5 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน ยางพารา จังหวัดชลบุรี	23
ภาพที่ 6 พื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ จังหวัดชลบุรี	24
ภาพที่ 7 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน ยางพารา จังหวัดตราด	27
ภาพที่ 8 พื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ จังหวัดตราด	28
ภาพที่ 9 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน ยางพารา จังหวัดปราจีนบุรี	32
ภาพที่ 10 พื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ จังหวัดปราจีนบุรี	32
ภาพที่ 11 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน ยางพารา จังหวัดระยอง	36
ภาพที่ 12 พื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ จังหวัดระยอง	37
ภาพที่ 13 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน ยางพารา จังหวัดสระแก้ว	41
ภาพที่ 14 พื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ จังหวัดสระแก้ว	42

พื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา ภาคตะวันออก
เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก ตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map)

1. สถานการณ์ด้านการเกษตรในปัจจุบัน

ภาคตะวันออก มีพื้นที่รวมประมาณ 21,487,811 ไร่ โดยมีเนื้อที่เพื่อทำการเกษตร 13,510,502 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 62.88 ของเนื้อที่ทั้งภาค พื้นที่ป่าไม้ 4,938,633 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 22.98 ของเนื้อที่ทั้งภาค พื้นที่เบ็ดเตล็ด 970,633 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.52 ของเนื้อที่ทั้งภาค พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง 1,504,848 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.00 ของเนื้อที่ทั้งภาค และพื้นที่น้ำ 563,467 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.62 ของเนื้อที่ทั้งภาค รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การใช้ประโยชน์ที่ดิน ภาคตะวันออก

ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
นาข้าว	2,952,590	13.74
พืชไร่	3,288,849	15.31
ไม้ยืนต้น	4,522,124	21.05
ไม้ผล	1,837,701	8.55
พืชสวน	27,449	0.13
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	97,111	0.45
พืชน้ำ	686	-
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	156	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	783,836	3.65
พื้นที่ป่าไม้	4,938,633	22.98
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	970,361	4.52
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,504,848	7.00
พื้นที่น้ำ	563,467	2.62
เนื้อที่รวมทั้งหมด	21,487,811	100.00

ที่มา : (สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2 กรมพัฒนาที่ดิน, 2559)

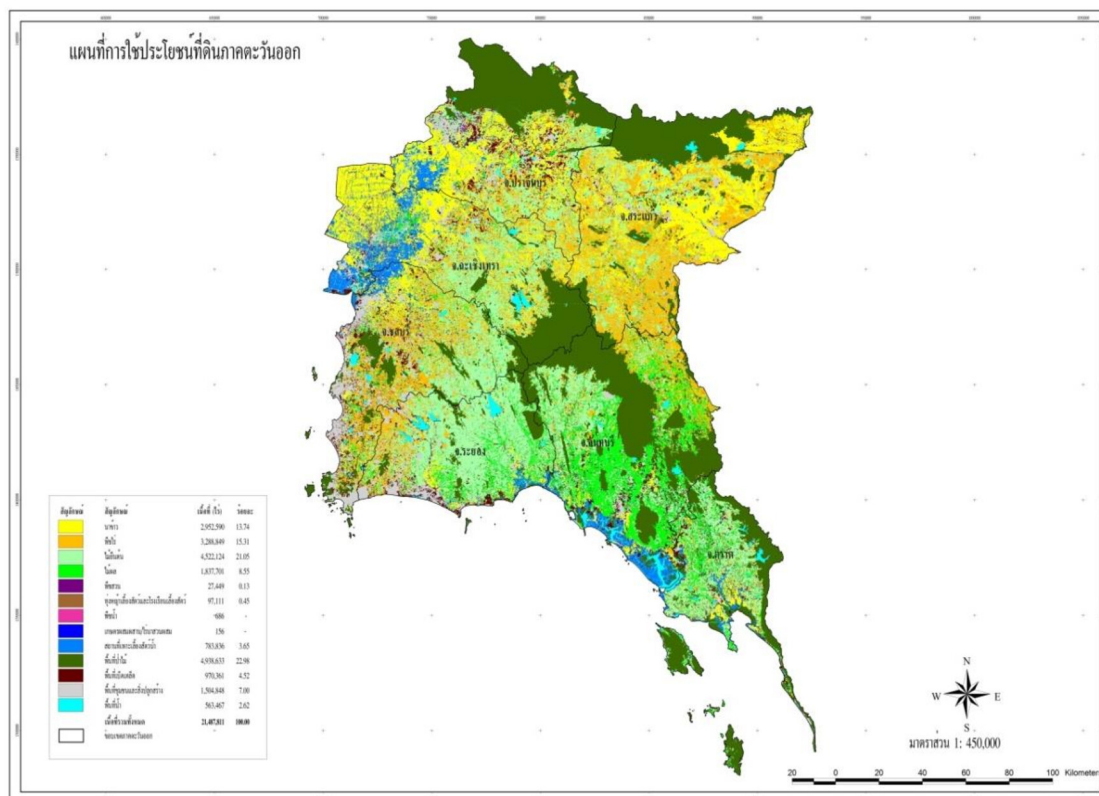
ภาคตะวันออก ถือเป็นแหล่งปลูกยางพาราที่สำคัญของประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภาค ทั้งนี้ ยางพาราในภาคตะวันออกเริ่มมีการขยายพื้นที่ปลูก ในปี พ.ศ. 2454 โดยหลวงราชไมตรี (ปุม ปุณศรี) เป็นผู้นำพันธุ์ยางพารามาปลูก เริ่มแรกในจังหวัดจันทบุรี และได้มี

การขยายพันธุ์ปลูกใน 3 จังหวัดของภาคตะวันออก นับจากนั้นเป็นต้นมา และปัจจุบันได้มีการปลูกยางพาราในทุกจังหวัดของภาคตะวันออก การยางแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมสนับสนุน การปลูกยางพาราในปัจจุบัน ได้ดำเนินการขึ้นทะเบียนเกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ภาคตะวันออก โดยพื้นที่ปลูกยางพาราตามการขึ้นทะเบียนของการยางแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออก มีพื้นที่รวม 1,842,838.01 ไร่ ทั้งนี้เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ 1,417,016.43 ไร่ และเกษตรกรที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ 425,821.58 ไร่ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลขึ้นทะเบียนเกษตรกรชาวสวนยาง การยางแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออก

จังหวัด	เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนมีเอกสารสิทธิ์ (ไร่)	เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ไร่ (ไร่)
จันทบุรี	218,038.22	236,461.53
ฉะเชิงเทรา	159,601.93	41,524.18
ชลบุรี	214,211.32	9,265.59
ตราด	262,449.35	37,136.70
ปราจีนบุรี	26,554.33	4,507.53
ระยอง	486,785.80	84,284.87
สระแก้ว	49,375.49	12,641.19
รวม	1,417,016.43	425,821.58
รวมทั้งสิ้น	1,842,838.01	

ที่มา : การยางแห่งประเทศไทย, 2564

ภาพที่ 1 แผนที่การใช้ที่ดินภาคตะวันออก

ที่มา : (สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2 กรมพัฒนาที่ดิน, 2559)

2. การวิเคราะห์ศักยภาพของที่ดินต่อการปลูกยางพารา

ฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map) หรือ ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri-Map-Online) เป็นเครื่องมือแสดงผลข้อมูลเชิงภูมิสารสนเทศพร้อมระบบแนะนำผลการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตด้วยพืชทดแทน ในรูปแบบเว็บแผนที่แบบออนไลน์ ซึ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้งานสามารถใช้งานได้จากทุกที่ทุกเวลาผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) ภายใต้สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ร่วมพัฒนาระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri-Map Online) เพื่อให้ประชาชนทุกคนเข้าถึงได้ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถใช้งานได้ที่ <http://agri-map-online.moac.go.th/>

ทั้งนี้ ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีภารกิจหลักในการวางแผนและการขับเคลื่อนนโยบาย รวมทั้งการบริหารจัดการพื้นที่ทางการเกษตรให้เกิดประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นต้องเรียนรู้ และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น กองวิจัยเศรษฐกิจยางฝ่ายเศรษฐกิจยาง การยางแห่งประเทศไทย จึงเล็งเห็นความสำคัญของการใช้ประโยชน์ของระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri-Map-Online) จึงได้วิเคราะห์ศักยภาพของที่ดินต่อการปลูกยางพารา โดยใช้ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri-Map-

Online) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารจัดการยางพาราอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจใช้หลักการประเมินความเหมาะสมที่ดิน (Qualitative Land Evaluation) ตามหลักการของ FAO Framework โดยการประเมินความเหมาะสมที่ดินเป็นการพิจารณาศักยภาพของหน่วยที่ดินต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ ในการจัดการที่แตกต่างกัน วิธีการประเมินใช้วิธีการจับคู่ (Matching) ระหว่างคุณภาพที่ดิน (Land Quality) และปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช (Crop Requirement) ทั้งนี้ สามารถจัดลำดับความเหมาะสมของพืชออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่

- S1 = ชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (Highly suitable)
- S2 = ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (Moderately suitable)
- S3 = ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (Marginally suitable)
- N = ชั้นที่ไม่เหมาะสม (Not suitable)

คุณภาพที่ดินเป็นคุณภาพของที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตของพืช โดยคุณภาพที่ดินประกอบด้วยคุณลักษณะของดิน (Soil Characteristic) ตัวเดียวหรือหลายตัว คุณภาพที่ดินในระบบของ FAO ได้กำหนดไว้ 25 ชนิด ภายใต้เงื่อนไขการคัดเลือกคุณภาพที่ดินต้องประกอบด้วยเงื่อนไขครบ 3 ประการ ได้แก่ 1) สมบัติดินต้องมีผลต่อพืชนั้นๆ 2) ต้องมีค่าวิกฤตที่พบในพื้นที่ที่ปลูกพืช 3) เป็นข้อมูลที่สามารถรวบรวมได้ ซึ่งทั้ง 3 ประการนี้ได้แก่ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี ความต้องการน้ำในช่วงการเจริญเติบโตของพืช เนื้อดิน สภาพการระบายน้ำ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ค่าความเป็นกรด-ด่างของดิน (pH) ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (Cation Exchange Capacity : C.E.C.) ความอิ่มตัวด้วยด่าง (Base Saturation : B.S.) จำนวนครั้งที่น้ำท่วมในรอบปีที่กำหนด ความลึกของดิน ชั้นการยั้งลึกของรากพืช ความเค็มของดินนิยมนวัดค่าการนำไฟฟ้า (Electrical Conductivity : EC.) ระดับความลึกของจุดประสีเหลืองฟางข้าวซึ่งมีสารประกอบจาร์โซต์ (jarosite) มีค่า pH ต่ำมาก ชั้นความยากง่ายในการไถพรวน ความลาดชันของพื้นที่ ปริมาณหินโผล่ ปริมาณก้อนหิน การมีเนื้อดินเหนียวจัด ความลาดชันของพื้นที่

ในการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) เป็นการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามความเหมาะสมของพื้นที่เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งมีหลักการบริหารจัดการอยู่ 2 แนวทาง คือ ในพื้นที่เป้าหมายที่มีเหมาะสมสูงก็มีความเหมาะสมปานกลาง (S1 และ S2) จะส่งเสริมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่วนในพื้นที่เป้าหมายที่มีความเหมาะสมเล็กน้อยและไม่เหมาะสม (S3 และ N) จะพิจารณาปรับเปลี่ยนการปลูกพืช

การวิเคราะห์ระดับความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน หมายถึง ที่ดินที่มีศักยภาพในการปลูกซึ่งปัจจุบันอาจจะปลูกอยู่แล้วและรวมถึงที่ยังไม่ได้ปลูก
2. พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) หมายถึง พื้นที่ปลูกจริงในปัจจุบันและจำแนกเป็นระดับความเหมาะสมต่างๆ

3. พื้นที่ศักยภาพคงเหลือ หมายถึง พื้นที่ที่สามารถปลูกได้ดี (S1+S2) แต่ปัจจุบันยังไม่ได้ปลูก ซึ่งอาจจะปลูกพืชอื่นอยู่ไม่ใช่พื้นที่ว่างเปล่า (กรมพัฒนาที่ดิน, 2564)

2.1 ข้อมูลพื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา ภาคตะวันออก

การวิเคราะห์พื้นที่ศักยภาพการปลูกยางพารา ในภาคตะวันออก ในพื้นที่ 7 จังหวัดของภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว โดยใช้ฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map) จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map Online) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 พื้นที่ ดังนี้

2.1.1 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน หรือ ชั้นความเหมาะสมสำหรับที่ดิน ในระบบ Agri-Map Online จะพิจารณาจากปัจจัยทางดินที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช โดยไม่คำนึงถึงชนิดพืชที่ปลูกอยู่ในปัจจุบัน พบว่าภาคตะวันออก มีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพารา เนื้อที่ 15,786,589 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 73.47 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 902,673 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.20 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด และร้อยละ 5.72 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในจังหวัดจันทบุรี 272,194 ไร่ จังหวัดฉะเชิงเทรา 39,546 ไร่ จังหวัดชลบุรี 7,759 ไร่ จังหวัดตราด 25,086 ไร่ จังหวัดปราจีนบุรี 84,498 ไร่ จังหวัดระยอง 346,040 ไร่ และจังหวัดสระแก้ว 127,550 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 6,079,044 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.29 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด และร้อยละ 38.51 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในจังหวัดจันทบุรี 844,525 ไร่ จังหวัดฉะเชิงเทรา 603,439 ไร่ จังหวัดชลบุรี 1,259,348 ไร่ จังหวัดตราด 471,061 ไร่ จังหวัดปราจีนบุรี 416,433 ไร่ จังหวัดระยอง 1,010,489 ไร่ และจังหวัดสระแก้ว 1,473,749 ไร่

3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 2,849,602 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.26 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด และร้อยละ 18.05 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในจังหวัดจันทบุรี 558,213 ไร่ จังหวัดฉะเชิงเทรา 347,183 ไร่ จังหวัดชลบุรี 318,366 ไร่ จังหวัดตราด 300,037 ไร่ จังหวัดปราจีนบุรี 419,260 ไร่ จังหวัดระยอง 70,363 ไร่ และจังหวัดสระแก้ว 836,180 ไร่

4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 5,955,271 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.71 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด และร้อยละ 37.72 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในจังหวัดจันทบุรี 562,923 ไร่ จังหวัดฉะเชิงเทรา 1,591,757 ไร่ จังหวัดชลบุรี 947,767 ไร่ จังหวัดตราด 447,030 ไร่ จังหวัดปราจีนบุรี 1,256,495 ไร่ จังหวัดระยอง 494,961 ไร่ และจังหวัดสระแก้ว 654,338 ไร่

2.1.2 พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) จากการวิเคราะห์ศักยภาพของที่ดินต่อการปลูกยางพาราในแต่ละระดับความเหมาะสมร่วมกับพื้นที่ปลูกยางพาราจริง ปัจจุบัน พบว่าภาคตะวันออก มีพื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ เนื้อที่ 2,491,307 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 11.59 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 286,723 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.33 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด และร้อยละ 11.51 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ในจังหวัดจันทบุรี 50,784 ไร่ จังหวัดฉะเชิงเทรา 5,031 ไร่ จังหวัดชลบุรี 4,530 ไร่ จังหวัดตราด 8,829 ไร่ จังหวัดปราจีนบุรี 714 ไร่ จังหวัดระยอง 210,677 ไร่ และจังหวัดสระแก้ว 6,158 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 1,738,273 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.09 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด และร้อยละ 69.77 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ในจังหวัดจันทบุรี 223,496 ไร่ จังหวัดฉะเชิงเทรา 303,209 ไร่ จังหวัดชลบุรี 267,721 ไร่ จังหวัดตราด 339,330 ไร่ จังหวัดปราจีนบุรี 48,329 ไร่ จังหวัดระยอง 453,181 ไร่ และจังหวัดสระแก้ว 103,007 ไร่

3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 312,168 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.45 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด และร้อยละ 12.53 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ในจังหวัดจันทบุรี 75,241 ไร่ จังหวัดฉะเชิงเทรา 18,518 ไร่ จังหวัดชลบุรี 81,776 ไร่ จังหวัดตราด 74,526 ไร่ จังหวัดปราจีนบุรี 7,030 ไร่ จังหวัดระยอง 21,268 ไร่ และจังหวัดสระแก้ว 33,809 ไร่

4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 154,144 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.72 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด และร้อยละ 6.19 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ในจังหวัดจันทบุรี 32,231 ไร่ จังหวัดฉะเชิงเทรา 3,590 ไร่ จังหวัดชลบุรี 2,131 ไร่ จังหวัดตราด 26,379 ไร่ จังหวัดปราจีนบุรี 5,746 ไร่ จังหวัดระยอง 83,945 ไร่ และจังหวัดสระแก้ว 122 ไร่

2.1.3 พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพาราแต่ยังไม่มี การปลูก พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับปลูกยางพารา และพื้นที่เพาะปลูกยางพาราใน ชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) พบว่าภาคตะวันออก มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความ เหมาะสมเหมาะสมสูง (S1) และปานกลาง (S2) เนื้อที่ 4,956,721 ไร่

ในการส่งเสริมการปลูกยางพารา จะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับ ความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้นเนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืช ตรงตามศักยภาพของดิน มีความเสี่ยงต่ำ ผลผลิตดี จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

ภาคตะวันออก ยังมีพื้นที่ปลูกยางพารา เหมาะสมสูง S1 คงเหลือเนื้อที่ 615,950 ไร่ และพื้นที่เหมาะสมปานกลาง S2 คงเหลือเนื้อที่ 4,340,771 ไร่ โดยกระจายอยู่ในแต่ละจังหวัด ดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่คงเหลือ กระจายในจังหวัดจันทบุรี 221,410 ไร่ จังหวัดฉะเชิงเทรา 34,515 ไร่ จังหวัดชลบุรี 3,229 ไร่ จังหวัดตราด 16,257 ไร่ จังหวัดปราจีนบุรี 83,783 ไร่ จังหวัดระยอง 135,363 ไร่ และจังหวัดสระแก้ว 121,392 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่คงเหลือ กระจายในจังหวัดจันทบุรี 621,029 ไร่ จังหวัดฉะเชิงเทรา 300,230 ไร่ จังหวัดชลบุรี 991,627 ไร่ จังหวัดตราด 131,731 ไร่ จังหวัดปราจีนบุรี 368,104 ไร่ จังหวัดระยอง 557,308 ไร่ และจังหวัดสระแก้ว 1,370,742 ไร่

ตารางที่ 3 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสมภาคตะวันออก รายจังหวัด

ภาค/ จังหวัด	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสม สูง (S1)	เหมาะสม ปานกลาง (S2)	เหมาะสม เล็กน้อย (S3)	ไม่ เหมาะสม (N)	
ภาค ตะวันออก	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	902,673	6,079,044	2,849,602	5,955,271	15,786,589
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	286,723	1,738,273	312,168	154,144	2,491,307
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	615,950	4,340,771	-	-	4,956,721
จันทบุรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	272,194	844,525	558,213	562,923	2,237,855
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	50,784	223,496	75,241	32,231	381,751
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	221,410	621,029	-	-	842,439
ฉะเชิงเทรา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	39,546	603,439	347,183	1,591,757	2,581,925
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	5,031	303,209	18,518	3,590	330,348
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	34,515	300,230	-	-	334,745
ชลบุรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	7,759	1,259,348	318,366	947,767	2,533,240
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	4,530	267,721	81,776	2,131	356,158
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	3,229	991,627	-	-	994,856
ตราด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	25,086	471,061	300,037	447,030	1,243,213
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	8,829	339,330	74,526	26,379	449,064
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	16,257	131,731	-	-	147,988

ตารางที่ 3 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รายจังหวัด (ต่อ)

ภาค/ จังหวัด	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสม สูง (S1)	เหมาะสม ปานกลาง (S2)	เหมาะสม เล็กน้อย (S3)	ไม่ เหมาะสม (N)	
ปราจีนบุรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	84,498	416,433	419,260	1,256,495	2,176,686
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	714	48,329	7,030	5,746	61,819
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	83,783	368,104	-	-	451,887
ระยอง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	346,040	1,010,489	70,363	494,961	1,921,853
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	210,677	453,181	21,268	83,945	769,071
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	135,363	557,308	-	-	692,671
สระแก้ว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	127,550	1,473,749	836,180	654,338	3,091,817
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	6,158	103,007	33,809	122	143,096
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	121,392	1,370,742	-	-	1,492,134

2.2 ข้อมูลพื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา จังหวัดจันทบุรี รายอำเภอ

จังหวัดจันทบุรีมีการใช้ที่ดิน 5 ประเภท โดยมีการใช้ที่ดินประเภทพื้นที่เกษตรกรรมมากที่สุด มีเนื้อที่ 2,277,581 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 56.83 ของพื้นที่จังหวัด รองลงมาเป็นพื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 1,329,563 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 33.18 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 138,300 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.45 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 131,906 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.29 ของพื้นที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 130,438 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.25 ของพื้นที่จังหวัด (กรมพัฒนาที่ดิน, 2559)

การวิเคราะห์พื้นที่ศักยภาพการปลูกยางพารา ในจังหวัดจันทบุรี ในพื้นที่ 10 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเขาคิชฌกูฏ เมืองจันทบุรี แก่งหางแมว แหวมสิงห์ โป่งน้ำร้อน ชลุม ทำใหม่ นายายอาม มะขาม และสอยดาว โดยใช้ฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map) จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map Online) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 พื้นที่ ดังนี้

2.2.1 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน หรือ **ชั้นความเหมาะสมสำหรับที่ดิน** ในระบบ Agri-Map Online จะพิจารณาจากปัจจัยทางดินที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช โดยไม่คำนึงถึงชนิดพืชที่ปลูกอยู่ในปัจจุบัน พบว่าจังหวัดจันทบุรี มีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพารา เนื้อที่ 2,237,855 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 98.26 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 272,194 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.16 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เขาคิชฌกูฏ 90,418 ไร่ อ.เมืองจันทบุรี 3,730 ไร่ อ.แก่งหางแมว 1,071 ไร่ อ.แหลมสิงห์ 43 ไร่ อ.โป่งน้ำร้อน 16,604 ไร่ อ.ท่าใหม่ 85,642 ไร่ อ.นายายอาม 23,836 ไร่ อ.มะขาม 19,532 ไร่ และ อ.สอยดาว 31,318 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 844,525 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 37.74 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เขาคิชฌกูฏ 57,269 ไร่ อ.เมืองจันทบุรี 59,481 ไร่ อ.แก่งหางแมว 18,379 ไร่ อ.แหลมสิงห์ 5,736 ไร่ อ.โป่งน้ำร้อน 125,214 ไร่ อ.ขลุง 111,912 ไร่ อ.ท่าใหม่ 133,761 ไร่ อ.นายายอาม 51,744 ไร่ อ.มะขาม 106,929 ไร่ และ อ.สอยดาว 170,100 ไร่

3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 558,213 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.94 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เขาคิชฌกูฏ 16,476 ไร่ อ.เมืองจันทบุรี 11,812 ไร่ อ.แก่งหางแมว 13,703 ไร่ อ.แหลมสิงห์ 325 ไร่ อ.โป่งน้ำร้อน 213,571 ไร่ อ.ขลุง 56,846 ไร่ อ.ท่าใหม่ 46,174 ไร่ อ.นายายอาม 48,361 ไร่ อ.มะขาม 49,533 ไร่ และ อ.สอยดาว 101,412 ไร่

4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 562,923 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 25.15 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เขาคิชฌกูฏ 30,942 ไร่ อ.เมืองจันทบุรี 75,351 ไร่ อ.แก่งหางแมว 3,189 ไร่ อ.แหลมสิงห์ 78,018 ไร่ อ.โป่งน้ำร้อน 85,543 ไร่ อ.ขลุง 91,403 ไร่ อ.ท่าใหม่ 90,645 ไร่ อ.นายายอาม 31,298 ไร่ อ.มะขาม 54,797 ไร่ และ อ.สอยดาว 21,737 ไร่

2.2.2 พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) จากการวิเคราะห์ศักยภาพของที่ดินต่อการปลูกยางพาราในแต่ละระดับความเหมาะสมร่วมกับพื้นที่ปลูกยางพาราจริงปัจจุบัน พบว่า จังหวัด จันทบุรี มีพื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ เนื้อที่ 381,751 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.76 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 50,784 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.30 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เขาคิชฌกูฏ 19,728 ไร่ อ.เมืองจันทบุรี 30 ไร่ อ.แก่งหางแมว 535 ไร่ อ.โป่งน้ำร้อน 167 ไร่ อ.ท่าใหม่ 19,461 ไร่ อ.นายายอาม 6,546 ไร่ อ.มะขาม 807 ไร่ และ อ.สอยดาว 3,510 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 223,496 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 58.54 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เขาคิชฌกูฏ 7,593 ไร่ อ.เมืองจันทบุรี 13,601 ไร่ อ.แก่งหางแมว 18,340 ไร่ อ.แหลมสิงห์ 21 ไร่ อ.โป่งน้ำร้อน 11,273 ไร่ อ.ขลุง 23,166 ไร่ อ.ท่าใหม่ 43,595 ไร่ อ.นายายอาม 35,199 ไร่ อ.มะขาม 27,999 ไร่ และ อ.สอยดาว 42,709 ไร่

3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 75,241 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 19.71 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เขาคิชฌกูฏ 6,376 ไร่ อ.เมืองจันทบุรี 293 ไร่ อ.แก่งหางแมว 4,905 ไร่ อ.แหลมสิงห์ 17 ไร่ อ.โป่งน้ำร้อน 17,749 ไร่ อ.ขลุง 5,965 ไร่ อ.ท่าใหม่ 12,136 ไร่ อ.นายายอาม 12,169 ไร่ อ.มะขาม 4,398 ไร่ และ อ.สอยดาว 12,043 ไร่

4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 32,231 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.44 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เขาคิชฌกูฏ 1,543 ไร่ อ.เมืองจันทบุรี 281 ไร่ อ.แก่งหางแมว 1,281 ไร่ อ.แหลมสิงห์ 240 ไร่ อ.โป่งน้ำร้อน 8,852 ไร่ อ.ขลุง 7,185 ไร่ อ.ท่าใหม่ 2,617 ไร่ อ.นายายอาม 1,905 ไร่ อ.มะขาม 7,607 ไร่ และ อ.สอยดาว 720 ไร่

2.2.3 พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพาราแต่ยังไม่มี การปลูก พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับปลูกยางพารา และพื้นที่เพาะปลูกยางพาราใน ชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) พบว่าจังหวัดจันทบุรี มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความ เหมาะสมเหมาะสมสูง (S1) และปานกลาง (S2) เนื้อที่รวม 842,439 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 36.28 ของ พื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด

ทั้งนี้ในการส่งเสริมการปลูกยางพารา จะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือใน ระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้นเนื่องจากสภาพพื้นที่ ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน มีความเสี่ยงต่ำ ผลผลิตดี จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว จังหวัด จันทบุรี ยังมีพื้นที่ปลูกยางพารา เหมาะสมสูง S1 และพื้นที่เหมาะสมปานกลาง S2 คงเหลือ ดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่คงเหลือ 221,410 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.28 ของพื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ กระจายใน อ.เขาคิชฌกูฏ 70,690 ไร่ อ.เมืองจันทบุรี 3,700 ไร่ อ.แก่ง หางแมว 536 ไร่ อ.แหลมสิงห์ 43 ไร่ อ.โป่งน้ำร้อน 16,437 ไร่ อ.ท่าใหม่ 66,181 ไร่ อ.นายายอาม 17,290 ไร่ อ.มะขาม 18,725 ไร่ และ อ.สอยดาว 27,808 ไร่

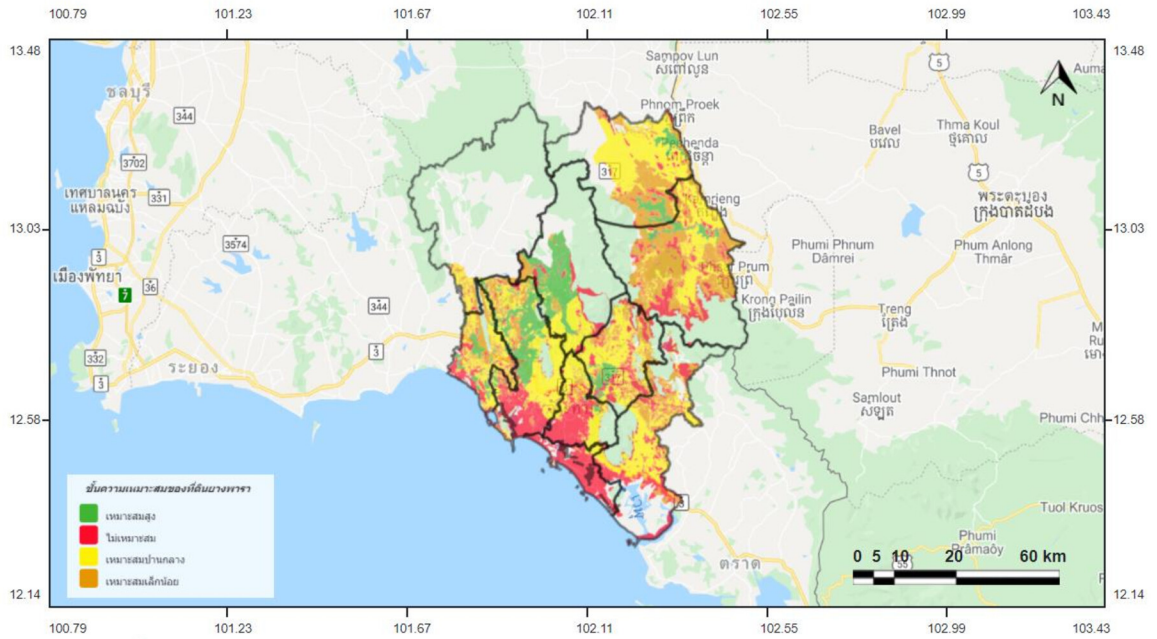
2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่คงเหลือ 621,029 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 73.72 ของพื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ กระจายใน อ.เขาคิชฌกูฏ 49,676 ไร่ อ.เมืองจันทบุรี 45,880 ไร่ อ.แก่งหางแมว 536 ไร่ อ.แหลมสิงห์ 5,715 ไร่ อ.โป่งน้ำร้อน 113,941 ไร่ อ.ขลุง 88,746 ไร่ อ.ท่า ใหม่ 90,166 ไร่ อ.นายายอาม 20,545 ไร่ อ.มะขาม 78,930 ไร่ และ อ.สอยดาว 127,391 ไร่

ตารางที่ 4 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดจันทบุรี รายอำเภอ

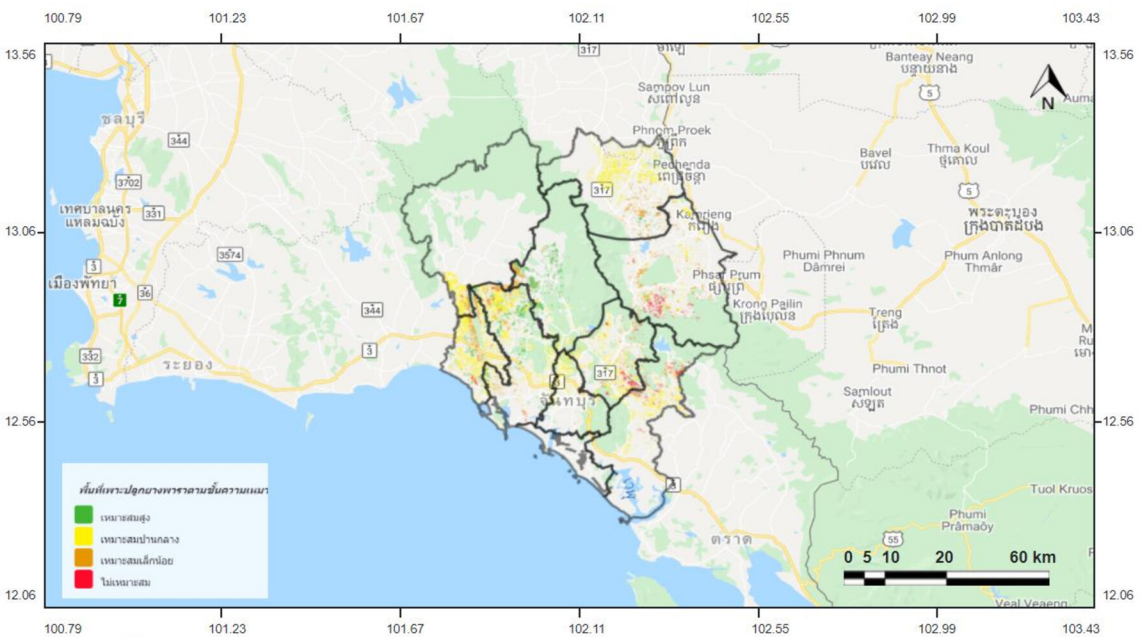
อำเภอ	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสม สูง (S1)	เหมาะสม ปานกลาง (S2)	เหมาะสม เล็กน้อย (S3)	ไม่ เหมาะสม (N)	
อ.เขาคิชฌกูฏ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	90,418	57,269	16,476	30,942	195,105
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	19,728	7,593	6,376	1,543	35,240
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	70,690	49,676	-	-	120,366
อ.เมือง จันทบุรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,730	59,481	11,812	75,351	150,374
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	30	13,601	293	281	14,206
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	3,700	45,880	-	-	49,580
อ.แก่งหาง แมว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	1,071	18,379	13,703	3,189	36,342
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	535	18,340	4,095	1,281	24,249
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	536	39	-	-	575
อ.แหลม สิงห์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	43	5,736	325	78,018	84,123
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)		21	17	240	278
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	43	5,715	-	-	5,758
อ.โป่งน้ำ ร้อน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	16,604	125,214	213,571	85,543	440,932
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	167	11,273	17,749	8,852	38,041
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	16,437	113,941	-	-	130,378

ตารางที่ 4 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดจันทบุรี รายอำเภอ (ต่อ-1)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสม สูง (S1)	เหมาะสม ปานกลาง (S2)	เหมาะสม เล็กน้อย (S3)	ไม่ เหมาะสม (N)	
อ.ขลุง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	111,912	56,846	91,403	260,161
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	23,166	5,965	7,185	36,315
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	88,746	-	-	88,746
อ.ท่าใหม่	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	85,642	133,761	46,174	90,645	356,222
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	19,461	43,595	12,136	2,617	77,809
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	66,181	90,166	-	-	156,347
อ.นายาย อาม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	23,836	55,744	48,361	31,298	159,239
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	6,546	35,199	12,169	1,905	55,819
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	17,290	20,545	-	-	37,835
อ.มะขาม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	19,532	106,929	49,533	54,797	230,790
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	807	27,999	4,398	7,607	40,812
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	18,725	78,930	-	-	97,655
อ.สอยดาว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	31,318	170,100	101,412	21,737	324,567
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	3,510	42,709	12,043	720	58,982
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	27,808	127,391	-	-	155,199

ภาพที่ 1 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน ยางพารา จังหวัดจันทบุรี

ภาพที่ 2 พื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ จังหวัดจันทบุรี

2.3 ข้อมูลพื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา จังหวัดฉะเชิงเทรา รายอำเภอ

จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการใช้ที่ดิน 5 ประเภท โดยมีการใช้ที่ดินประเภทพื้นที่เกษตรกรรมมากที่สุด มีเนื้อที่ 2,233,144 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 69.13 ของพื้นที่จังหวัด รองลงมา เป็นพื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 525,331 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 16.26 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 257,269 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 7.96 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่

109,137 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.38 ของพื้นที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 105,494 ไร่ หรือคิดเป็น ร้อยละ 3.27 ของพื้นที่จังหวัด ตามลำดับ (กรมพัฒนาที่ดิน, 2559)

การวิเคราะห์พื้นที่ศักยภาพการปลูกยางพารา ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ในพื้นที่ 11 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา แกลงยาว คลองเขื่อน ท่าตะเกียบ บางคล้า บางน้ำเปรี้ยว บางปะกง บ้านโพธิ์ พนมสารคาม ราชสาส์น และสนามชัยเขต โดยใช้ฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map) จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map Online) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 พื้นที่ ดังนี้

2.3.1 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน หรือ ชั้นความเหมาะสมสำหรับที่ดิน ในระบบ Agri-Map Online จะพิจารณาจากปัจจัยทางดินที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช โดยไม่คำนึงถึงชนิดพืชที่ปลูกอยู่ในปัจจุบัน พบว่าจังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพารา เนื้อที่ 2,581,925 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 115.62 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 39,546 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.53 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.ท่าตะเกียบ 4,922 ไร่ อ.พนมสารคาม 14,753 ไร่ และ อ.สนามชัยเขต 19,871 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 603,439 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.37 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.แกลงยาว 80,143 ไร่ อ.ท่าตะเกียบ 186,448 ไร่ อ.พนมสารคาม 144,042 ไร่ อ.ราชสาส์น 812 ไร่ และ อ.สนามชัยเขต 221,994 ไร่

3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 347,183 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.45 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.แกลงยาว 41,278 ไร่ อ.ท่าตะเกียบ 98,916 ไร่ อ.บางคล้า 23 ไร่ อ.พนมสารคาม 13,124 ไร่ อ.ราชสาส์น 26 ไร่ และ อ.สนามชัยเขต 193,816 ไร่

4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 1,591,757 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 61.65 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เมืองฉะเชิงเทรา 240,589 ไร่ อ.แกลงยาว 204,728 ไร่ อ.คลองเขื่อน 66,943 ไร่ อ.ท่าตะเกียบ 57,501 ไร่ อ.บางคล้า 147,134 ไร่ อ.บางน้ำเปรี้ยว 310,611 ไร่ อ.บางปะกง 162,668 ไร่ อ.บ้านโพธิ์ 131,962 ไร่ อ.พนมสารคาม 175,563 ไร่ อ.ราชสาส์น 89,577 ไร่ และ อ.สนามชัยเขต 125,902 ไร่

2.3.2 พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) จากการวิเคราะห์ศักยภาพของที่ดินต่อการปลูกยางพาราในแต่ละระดับความเหมาะสมร่วมกับพื้นที่ปลูกยางพาราจริง ปัจจุบัน พบว่า จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ เนื้อที่ 330,348 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.79 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 5,031 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.52 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.แกลงยาว 38,518 ไร่ อ.คลองเขื่อน 66,943 ไร่ อ.ท่าตะเกียบ 1,928 ไร่ อ.พนมสารคาม 338 ไร่ และ อ.สนามชัยเขต 2,765 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 303,209 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 91.78 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.แปลงยาง 38,518 ไร่ อ.ท่าตะเกียบ 119,551 ไร่ อ.พนมสารคาม 12,562 ไร่ และ อ.สนามชัยเขต 132,578 ไร่

3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 18,518 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.6 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.แปลงยาง 634 ไร่ อ.ท่าตะเกียบ 12,784 ไร่ อ.บางคล้า 23 ไร่ อ.พนมสารคาม 856 ไร่ อ.ราชสาส์น 26 ไร่ และ อ.สนามชัยเขต 4,195 ไร่

4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 3,590 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.09 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.แปลงยาง 12 ไร่ อ.ท่าตะเกียบ 1,611 ไร่ อ.พนมสารคาม 11 ไร่ และ อ.สนามชัยเขต 1,956 ไร่

2.3.3 พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพาราแต่ยังไม่มี การปลูก พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับปลูกยางพารา และพื้นที่เพาะปลูกยางพาราใน ชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) พบว่าจังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความ เหมาะสมเหมาะสมสูง (S1) และปานกลาง (S2) เนื้อที่รวม 334,745 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.99 ของ พื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด

ทั้งนี้ในการส่งเสริมการปลูกยางพารา จะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือใน ระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้นเนื่องจากสภาพพื้นที่ ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน มีความเสี่ยงต่ำ ผลผลิตดี จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว จังหวัด ฉะเชิงเทรา ยังมีพื้นที่ปลูกยางพารา เหมาะสมสูง S1 และพื้นที่เหมาะสมปานกลาง S2 คงเหลือ ดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่คงเหลือ 34,515 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 10.31 ของ พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ กระจายใน อ.ท่าตะเกียบ 2,994 ไร่ อ.พนมสารคาม 14,415 ไร่ และ อ.สนาม ชัยเขต 17,106 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่คงเหลือ 300,230 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 89.69 ของพื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ กระจายใน อ.แปลงยาว 41,625 ไร่ อ.ท่าตะเกียบ 66,897 ไร่ อ. พนมสารคาม 101,480 ไร่ อ.ราชสาส์น 812 ไร่ และ อ.สนามชัยเขต 89,416 ไร่

ตารางที่ 5 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดฉะเชิงเทรา รายอำเภอ

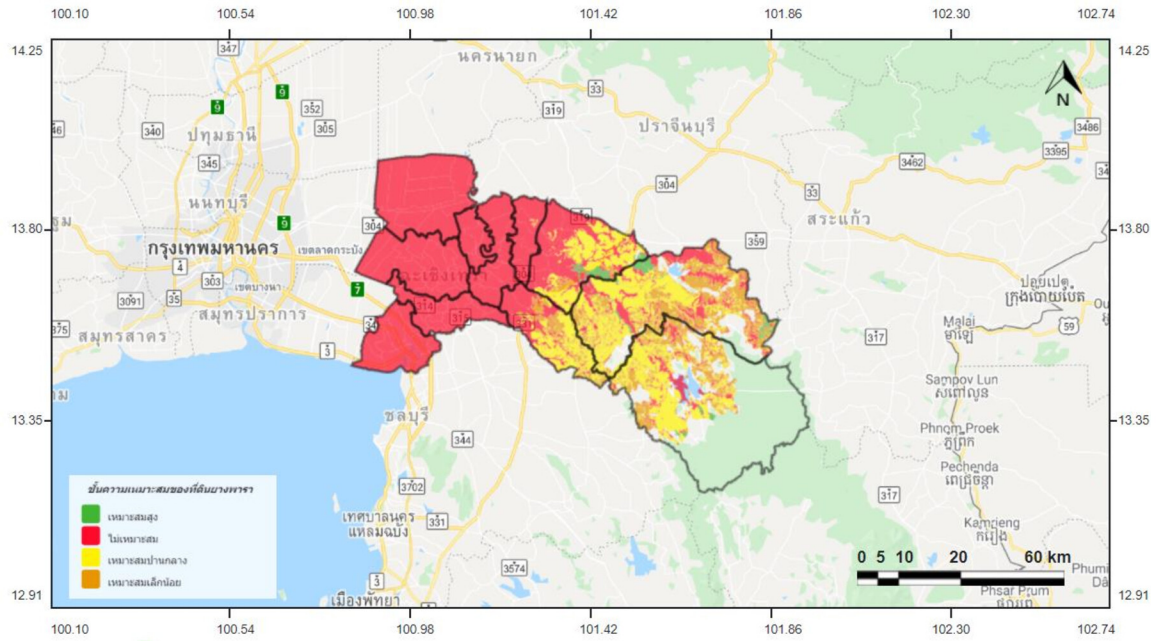
อำเภอ	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสม สูง (S1)	เหมาะสม ปานกลาง (S2)	เหมาะสม เล็กน้อย (S3)	ไม่ เหมาะสม (N)	
อ.เมือง ฉะเชิงเทรา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	-	-	240,589	240,589
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ	-	-	-	-	-

ตารางที่ 5 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดฉะเชิงเทรา รายอำเภอ (ต่อ-1)

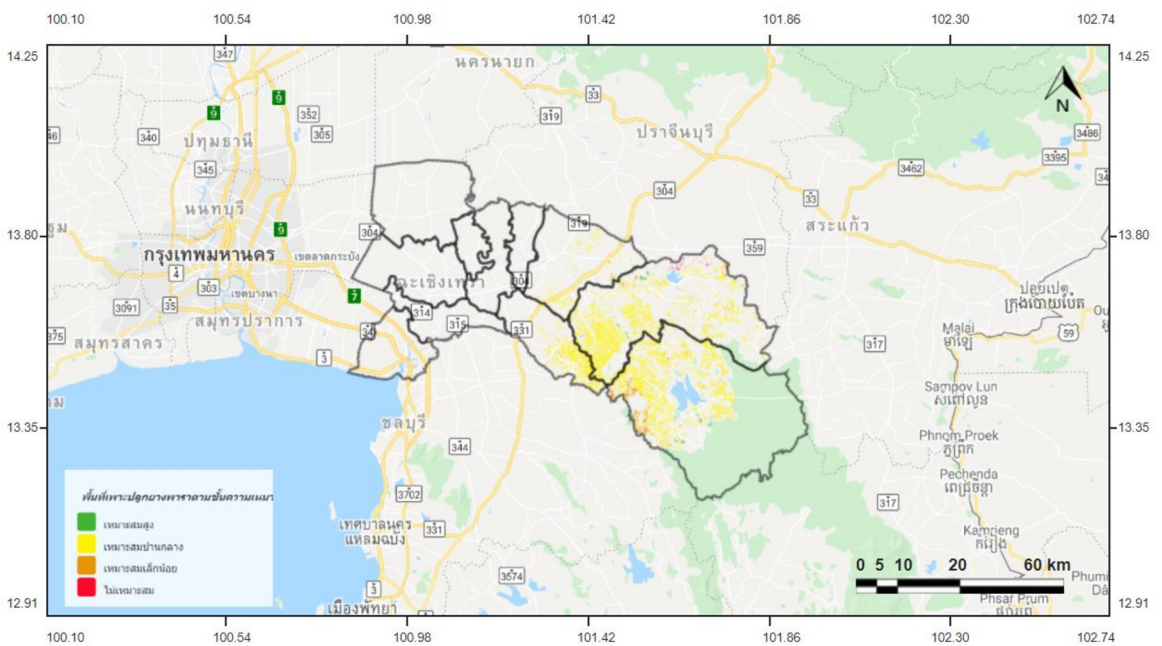
อำเภอ	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสม สูง (S1)	เหมาะสม ปานกลาง (S2)	เหมาะสม เล็กน้อย (S3)	ไม่ เหมาะสม (N)	
	(ปลูกจริง)					
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	-	-	-	-
อ.แปลงยาว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	80,143	41,278	83,307	204,728
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	38,518	634	12	39,164
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	41,625	-	-	-
อ.คลอง เขื่อน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	-	-	66,943	66,943
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	-	-	-	-
อ.ท่า ตะเกียบ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	4,922	186,448	98,916	57,501	347,787
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	1,928	119,551	12,784	1,611	135,874
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,994	66,897	-	-	69,891
อ.บางคล้า	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	-	23	147,134	147,157
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	23	-	23
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	-	-	-	-
อ.บางน้ำ เปรี้ยว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	-	-	310,611	310,611
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-

ตารางที่ 5 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดฉะเชิงเทรา รายอำเภอ (ต่อ-2)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสม สูง (S1)	เหมาะสม ปานกลาง (S2)	เหมาะสม เล็กน้อย (S3)	ไม่ เหมาะสม (N)	
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	-	-	-	-
อ.บางปะกง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	-	-	162,668	162,668
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	-	-	-	-
อ.บ้านโพธิ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	-	-	131,962	131,962
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	-	-	-	-
อ.พนมสาร คาม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	14,753	114,042	13,124	175,563	317,482
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	338	12,562	856	11	13,767
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	14,415	101,480	-	-	115,895
อ.ราชสาส์น	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	812	26	89,577	90,415
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	26	-	26
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	812	-	-	812
อ.สนามชัย เขต	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	19,871	221,994	193,816	125,902	561,583
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	2,765	132,578	4,195	1,956	141,494
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	17,106	89,416	-	-	106,522

ภาพที่ 3 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน ยางพารา จังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาพที่ 4 พื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ จังหวัดฉะเชิงเทรา

2.4 ข้อมูลพื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา จังหวัดชลบุรี รายอำเภอ

จังหวัดชลบุรี มีการใช้ที่ดิน 5 ประเภท โดยมีการใช้ที่ดินประเภทพื้นที่เกษตรกรรมมากที่สุด มีเนื้อที่ 1,682,781 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 59.50 ของพื้นที่จังหวัด รองลงมาเป็นพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 580,625 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 20.53 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 319,169 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 11.29 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 173,806 ไร่

คิดเป็นร้อยละ 6.15 ของพื้นที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 71,588 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.53 ของพื้นที่จังหวัด ตามลำดับ (กรมพัฒนาที่ดิน, 2559)

การวิเคราะห์พื้นที่ศักยภาพการปลูกยางพารา ในจังหวัดชลบุรี ในพื้นที่ 12 อำเภอ ได้แก่ เขตการปกครองพิเศษพัทยา อำเภอกะจันทร์ เกาสีซัง เมืองชลบุรี บ่อทอง บางละมุง บ้านบึง พนัสนิคม พานทอง ศรีราชา สัตหีบ และหนองใหญ่ โดยใช้ฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map) จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map Online) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 พื้นที่ ดังนี้

2.4.1 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน หรือ ชั้นความเหมาะสมสำหรับที่ดิน ในระบบ Agri-Map Online จะพิจารณาจากปัจจัยทางดินที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช โดยไม่คำนึงถึงชนิดพืชที่ปลูกอยู่ในปัจจุบัน พบว่าจังหวัดชลบุรี มีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพารา เนื้อที่ 2,533,240 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 150.54 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 7,759 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.31 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.กะจันทร์ 11 ไร่ อ.บ่อทอง 3,558 ไร่ อ.พนัสนิคม 54 ไร่ และ อ.หนองใหญ่ 4,136 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 1,259,348 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 49.71 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในเขตการปกครองพิเศษพัทยา 262 ไร่ อ.กะจันทร์ 89,234 ไร่ อ.เมืองชลบุรี 32,512 ไร่ อ.บ่อทอง 229,085 ไร่ อ.บางละมุง 195,350 ไร่ อ.บ้านบึง 184,520 ไร่ อ.พนัสนิคม 79,462 ไร่ อ.พานทอง 6,731 ไร่ อ.ศรีราชา 213,165 ไร่ อ.สัตหีบ 39,128 ไร่ และ อ.หนองใหญ่ 189,899 ไร่

3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 318,366 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.57 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในเขตการปกครองพิเศษพัทยา 4,003 ไร่ อ.กะจันทร์ 32,202 ไร่ อ.เมืองชลบุรี 63 ไร่ อ.บ่อทอง 152,266 ไร่ อ.บางละมุง 36,358 ไร่ อ.บ้านบึง 10,707 ไร่ อ.พนัสนิคม 10,641 ไร่ อ.พานทอง 6,731 ไร่ อ.ศรีราชา 5,802 ไร่ อ.สัตหีบ 37,565 ไร่ และ อ.หนองใหญ่ 28,759 ไร่

4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 947,767 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 37.41 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในเขตการปกครองพิเศษพัทยา 18,594 ไร่ อ.กะจันทร์ 46,382 ไร่ อ.เกาสีซัง 4,030 ไร่ อ.เมืองชลบุรี 106,570 ไร่ อ.บ่อทอง 33,752 ไร่ อ.บางละมุง 64,804 ไร่ อ.บ้านบึง 127,397 ไร่ อ.พนัสนิคม 209,441 ไร่ อ.พานทอง 98,061 ไร่ อ.ศรีราชา 107,836 ไร่ อ.สัตหีบ 101,252 ไร่ และ อ.หนองใหญ่ 29,648 ไร่

2.4.2 พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) จากการวิเคราะห์ศักยภาพของที่ดินต่อการปลูกยางพาราในแต่ละระดับความเหมาะสมร่วมกับพื้นที่ปลูกยางพาราจริง ปัจจุบัน พบว่า จังหวัดชลบุรี มีพื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ เนื้อที่ 356,158 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.16 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 4,530 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.27 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.บ่อทอง 2,513 ไร่ และ อ.หนองใหญ่ 2,017 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 267,721 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 75.17 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เกาะจันทร์ 28,605 ไร่ อ.บ่อทอง 97,769 ไร่ อ.บางละมุง 20,491 ไร่ อ.บ้านบึง 17,290 ไร่ อ.พนัสนิคม 3,801 ไร่ อ.พานทอง 30 ไร่ อ.ศรีราชา 11,414 ไร่ อ.สัตหีบ 942 ไร่ และ อ.หนองใหญ่ 87,379 ไร่

3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 81,776 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 22.96 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เกาะจันทร์ 4,782 ไร่ อ.บ่อทอง 68,306 ไร่ อ.บางละมุง 99 ไร่ อ.บ้านบึง 2,080 ไร่ อ.พนัสนิคม 234 ไร่ อ.ศรีราชา 6 ไร่ อ.สัตหีบ 718 ไร่ และ อ.หนองใหญ่ 5,551 ไร่

4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 2,131 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.60 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เกาะจันทร์ 293 ไร่ อ.บ่อทอง 1,102 ไร่ อ.บางละมุง 104 ไร่ อ.บ้านบึง 10 ไร่ อ.พนัสนิคม 234 ไร่ อ.ศรีราชา 177 ไร่ อ.สัตหีบ 81 ไร่ และ อ.หนองใหญ่ 364 ไร่

2.4.3 พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพาราแต่ยังไม่มี การปลูก พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับปลูกยางพารา และพื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) พบว่าจังหวัดชลบุรี มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมเหมาะสมสูง (S1) และปานกลาง (S2) เนื้อที่รวม 994,856 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 59.12 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด

ทั้งนี้ในการส่งเสริมการปลูกยางพารา จะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้นเนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน มีความเสี่ยงต่ำ ผลผลิตดี จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้จังหวัดชลบุรี ยังมีพื้นที่ปลูกยางพารา เหมาะสมสูง S1 และพื้นที่เหมาะสมปานกลาง S2 คงเหลือ ดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่คงเหลือ 3,229 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.32 ของพื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ กระจายใน อ.เกาะจันทร์ 11 ไร่ อ.บ่อทอง 1,046 ไร่ อ.พนัสนิคม 54 ไร่ และ อ.หนองใหญ่ 2,118 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่คงเหลือ 991,627 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 99.68 ของพื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ กระจายกระจายอยู่ในเขตการปกครองพิเศษพัทยา 262 ไร่ อ.เกาะจันทร์ 60,629 ไร่ อ.เมืองชลบุรี 32,512 ไร่ อ.บ่อทอง 131,316 ไร่ อ.บางละมุง 174,859 ไร่ อ.บ้านบึง 167,230 ไร่ อ.พนัสนิคม 75,661 ไร่ อ.พานทอง 6,700 ไร่ อ.ศรีราชา 201,751 ไร่ อ.สัตหีบ 38,186 ไร่ และ อ.หนองใหญ่ 102,521 ไร่

ตารางที่ 6 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดชลบุรี รายอำเภอ

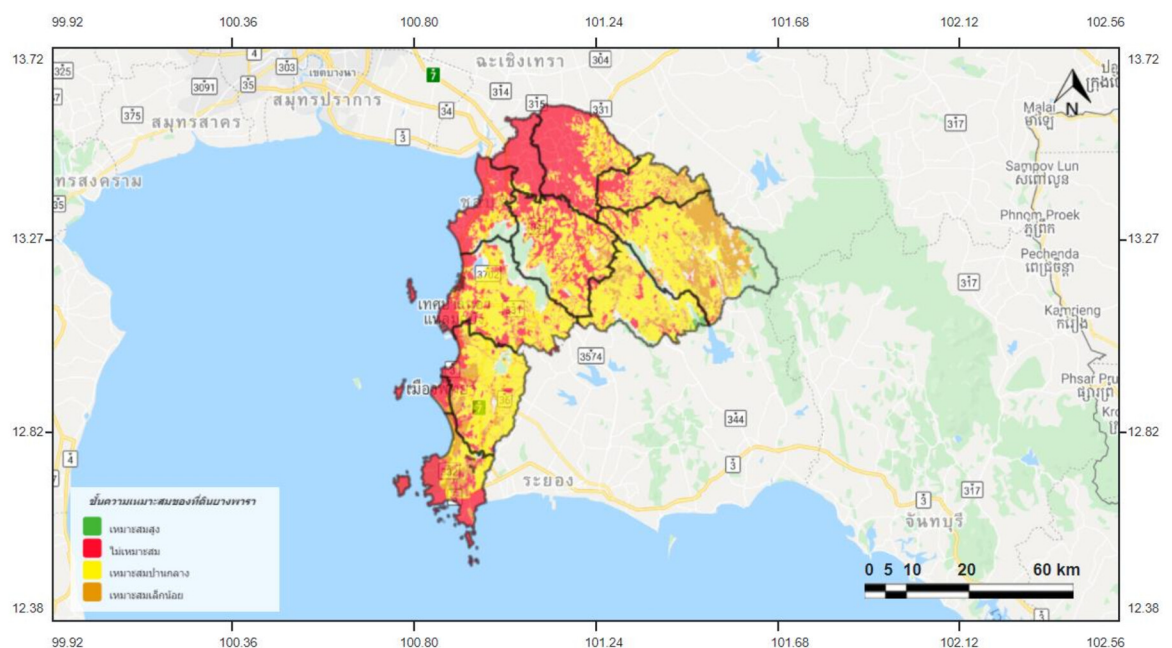
อำเภอ	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสม สูง (S1)	เหมาะสม ปานกลาง (S2)	เหมาะสม เล็กน้อย (S3)	ไม่ เหมาะสม (N)	
เขตการ ปกครอง พิเศษพัทยา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	262	4,003	18,594	22,859
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	262	-	-	262
อ.เกาะ จันทร์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	11	89,234	32,202	46,382	167,829
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	28,605	4,782	293	33,680
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	11	60,629	-	-	60,640
อ.เกาะสีชัง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	-	-	4,030	4,030
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	-	-	-	-
อ.เกาะสีชัง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	-	-	4,030	4,030
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	-	-	-	-
อ.เมือง ชลบุรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	32,512	63	106,570	139,145
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	32,512	-	-	32,512

ตารางที่ 6 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดชลบุรี รายอำเภอ (ต่อ-1)

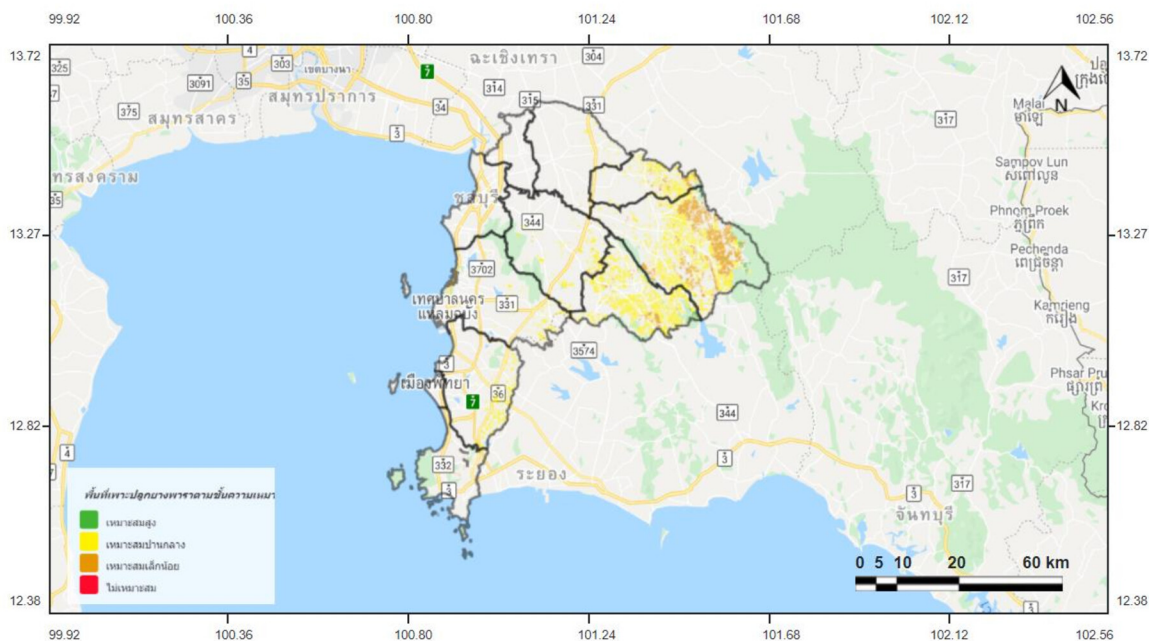
อำเภอ	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสม สูง (S1)	เหมาะสม ปานกลาง (S2)	เหมาะสม เล็กน้อย (S3)	ไม่ เหมาะสม (N)	
อ.บ่อทอง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,558	229,085	152,266	33,752	418,661
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	2,513	97,769	68,306	1,102	169,690
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	1,046	131,316	-	-	132,362
อ.บางละมุง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน		195,350	36,358	64,804	296,512
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	20,491	99	104	20,694
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	174,859	-	-	174,859
อ.บ้านบึง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	184,520	10,707	127,397	322,624
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	17,290	2,080	10	19,380
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	167,230	-	-	167,230
อ.พนัสนิคม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	54	79,462	10,641	209,441	299,598
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	3,801	234	-	4,035
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	54	75,661	-	-	75,715
อ.พานทอง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	6,731	-	98,061	104,792
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	30	-	-	30
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	6,700	-	-	6,700

ตารางที่ 6 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดชลบุรี รายอำเภอ (ต่อ-2)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสม สูง (S1)	เหมาะสม ปานกลาง (S2)	เหมาะสม เล็กน้อย (S3)	ไม่ เหมาะสม (N)	
อ.ศรีราชา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	213,165	5,802	107,836	326,803
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	11,414	6	177	11,597
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	201,751	-	-	201,751
อ.สัตหีบ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	39,128	37,565	101,252	177,945
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	942	718	81	1,741
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	38,186	-	-	38,186
อ.หนอง ใหญ่	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	4,136	189,899	28,759	29,648	252,442
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	2,017	87,379	5,551	364	95,311
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,118	102,521	-	-	104,639

ภาพที่ 5 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน ยางพารา จังหวัดชลบุรี

ภาพที่ 6 พื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ จังหวัดชลบุรี

2.5 ข้อมูลพื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา จังหวัดตราด รายอำเภอ

จังหวัดตราดมีการใช้ที่ดิน 5 ประเภท โดยมีการใช้ที่ดินประเภทพื้นที่เกษตรกรรม มากที่สุด มีเนื้อที่ 982,594 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 54.48 ของพื้นที่จังหวัด รองลงมาเป็นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 593,056 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 32.88 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 85,331 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.73 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 72,831 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.04 ของพื้นที่จังหวัด และพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 69,719 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.87 ของพื้นที่จังหวัด ตามลำดับ (กรมพัฒนาที่ดิน, 2559)

การวิเคราะห์พื้นที่ศักยภาพการปลูกยางพารา ในจังหวัดตราด ในพื้นที่ 6 ได้แก่ อำเภอเกาะกูด เขาสมิง เมืองตราด แหลมงอบ คลองใหญ่ บ่อไร่ โดยใช้ฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map) จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map Online) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 พื้นที่ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน หรือ ชั้นความเหมาะสมสำหรับที่ดิน ในระบบ Agri-Map Online จะพิจารณาจากปัจจัยทางดินที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช โดยไม่คำนึงถึงชนิดพืชที่ปลูกอยู่ในปัจจุบัน พบว่าจังหวัดตราด มีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพารา เนื้อที่ 1,243,213 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 126.52 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 25,086 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.02 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เขาสมิง 10,598 ไร่ อ.เมืองตราด 13,320 ไร่ อ.แหลมงอบ 205 ไร่ และ อ.บ่อไร่ 963 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 471,061 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 37.89 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เกาะกูด 53 ไร่ อ.เขาสมิง 174,200 ไร่ อ.เมืองตราด 178,119 ไร่ อ.แหลมงอบ 47,219 ไร่ อ.คลองใหญ่ 800 ไร่ และ อ.บ่อไร่ 70,669 ไร่

3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 300,037 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.13 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เกาะกูด 117 ไร่ อ.เขาสมิง 118,013 ไร่ อ.เมืองตราด 77,506 ไร่ อ.แหลมงอบ 17,494 ไร่ อ.คลองใหญ่ 12,582 ไร่ และ อ.บ่อไร่ 74,325 ไร่

4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 447,030 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 35.96 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เกาะกูด 79,374 ไร่ อ.เขาสมิง 91,392 ไร่ อ.เมืองตราด 163,156 ไร่ อ.แหลมงอบ 29,730 ไร่ อ.คลองใหญ่ 31,983 ไร่ และ อ.บ่อไร่ 51,395 ไร่

2.5.2 พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) จากการวิเคราะห์ศักยภาพของที่ดินต่อการปลูกยางพาราในแต่ละระดับความเหมาะสมร่วมกับพื้นที่ปลูกยางพาราจริง ปัจจุบัน พบว่า จังหวัดตราด มีพื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ เนื้อที่ 449,064 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 45.70 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 8,829 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.97 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เขาสมิง 1,576 ไร่ อ.เมืองตราด 6,765 ไร่ อ.แหลมงอบ 51 ไร่ และ อ.บ่อไร่ 437 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 339,330 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 75.56 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เขาสมิง 114,868 ไร่ อ.เมืองตราด 131,519 ไร่ อ.แหลมงอบ 40,247 ไร่ อ.คลองใหญ่ 5 ไร่ และ อ.บ่อไร่ 52,690 ไร่

3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 74,526 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.60 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เขาสมิง 21,906 ไร่ อ.เมืองตราด 26,890 ไร่ อ.แหลมงอบ 7,032 ไร่ อ.คลองใหญ่ 1,304 ไร่ และ อ.บ่อไร่ 17,394 ไร่

4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 26,379 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.87 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เขาสมิง 6,568 ไร่ อ.เมืองตราด 3,270 ไร่ อ.แหลมงอบ 8,325 ไร่ อ.คลองใหญ่ 235 ไร่ และ อ.บ่อไร่ 7,981 ไร่

2.5.3 พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพาราแต่ยังไม่มี การปลูก พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับปลูกยางพารา และพื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) พบว่าจังหวัดตราด มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมเหมาะสมสูง (S1) และปานกลาง (S2) เนื้อที่รวม 147,988 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.06 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด

ทั้งนี้ในการส่งเสริมการปลูกยางพารา จะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้นเนื่องจากสภาพพื้นที่

ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน มีความเสี่ยงต่ำ ผลผลิตดี จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ จังหวัดตราด ยังมีพื้นที่ปลูกยางพารา เหมาะสมสูง S1 และพื้นที่เหมาะสมปานกลาง S2 คงเหลือ ดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่คงเหลือ 16,257 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 10.99 ของพื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ กระจายใน อ.เขาสมิง 9,022 ไร่ อ.เมืองตราด 6,555 ไร่ อ.แหลมงอบ 154 ไร่ และ อ.บ่อไร่ 526 ไร่

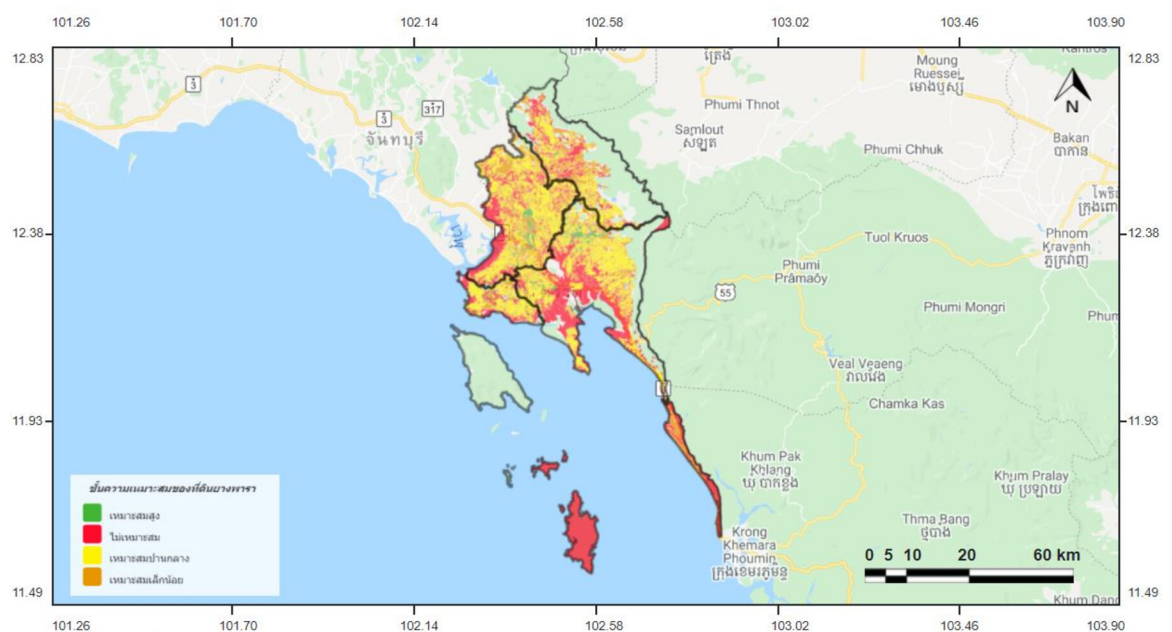
2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่คงเหลือ 131,731 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 89.01 ของพื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ กระจายอยู่ใน อ.เกาะกูด 53 ไร่ อ.เขาสมิง 59,322 ไร่ อ.เมืองตราด 46,600 ไร่ อ.แหลมงอบ 6,972 ไร่ อ.คลองใหญ่ 795 ไร่ และ อ.บ่อไร่ 17,979 ไร่

ตารางที่ 7 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดตราด รายอำเภอ

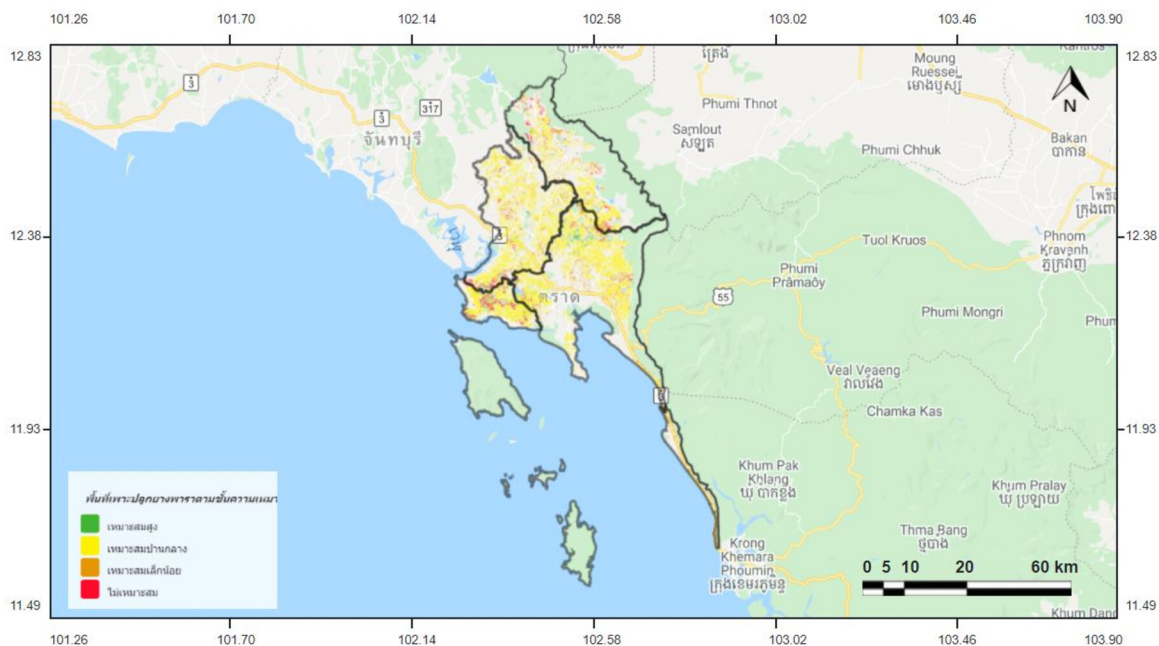
อำเภอ	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสม สูง (S1)	เหมาะสม ปานกลาง (S2)	เหมาะสม เล็กน้อย (S3)	ไม่ เหมาะสม (N)	
อ.เกาะกูด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	53	117	79,374	79,544
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	53	-	-	53
อ.เขาสมิง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	10,598	174,200	118,013	91,392	394,203
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	1,576	114,868	21,906	6,568	144,918
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	9,022	59,332	-	-	68,354
อ.เมืองตราด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	13,320	178,119	77,506	163,156	432,101
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	6,765	131,519	26,890	3,270	168,444
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	6,555	46,600	-	-	53,155

ตารางที่ 7 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดตราด รายอำเภอ (ต่อ-1)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสม สูง (S1)	เหมาะสม ปานกลาง (S2)	เหมาะสม เล็กน้อย (S3)	ไม่ เหมาะสม (N)	
อ.แหลมงอบ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	205	47,219	17,494	29,730	94,648
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	51	40,247	7,032	8,325	55,655
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	154	6,972	-	-	7,126
อ.คลองใหญ่	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	800	12,582	31,983	45,365
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	5	1,304	235	1,544
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	795	-	-	795
อ.บ่อไร่	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	963	70,669	74,325	51,395	197,352
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	437	52,690	17,394	7,981	78,502
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	526	17,979	-	-	18,505

ภาพที่ 7 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน ยางพารา จังหวัดตราด

ภาพที่ 8 พื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ จังหวัดตราด

2.6 ข้อมูลพื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา จังหวัดปราจีนบุรี รายอำเภอ

จังหวัดปราจีนบุรีมีการใช้ที่ดิน 5 ประเภทโดยมีการใช้ที่ดินประเภทพื้นที่เกษตรกรรมมากที่สุด มีเนื้อที่ 1,649,943 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 52.54 ของพื้นที่จังหวัด รองลงมาเป็นพื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 926,944 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 29.51 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 290,613 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 9.25 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 189,250 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.03 ของพื้นที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 83,838 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.67 ของพื้นที่จังหวัด ตามลำดับ (กรมพัฒนาที่ดิน, 2559)

การวิเคราะห์พื้นที่ศักยภาพการปลูกยางพารา ในจังหวัดปราจีนบุรี ในพื้นที่ 7 ได้แก่ อำเภอเมืองปราจีนบุรี กบินทร์บุรี นาดี บ้านสร้าง ประจันตคาม ศรีมโหสถ และศรีมหาโพธิ โดยใช้ฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map) จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map Online) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 พื้นที่ ดังนี้

2.6.1 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน หรือ ชั้นความเหมาะสมสำหรับที่ดิน ในระบบ Agri-Map Online จะพิจารณาจากปัจจัยทางดินที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช โดยไม่คำนึงถึงชนิดพืชที่ปลูกอยู่ในปัจจุบัน พบว่าจังหวัดปราจีนบุรี มีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพารา เนื้อที่ 2,176,686 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 131.92 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 84,498 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.88 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เมืองปราจีนบุรี 10,373 ไร่ อ.กบินทร์บุรี 29,215 ไร่ อ.นาดี 2,683 ไร่ อ.ประจันตคาม 20,507 ไร่ อ.ศรีมโหสถ 3,450 ไร่ และ อ.ศรีมหาโพธิ 18,270 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 416,433 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 19.13 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เมืองปราจีนบุรี 66,895 ไร่ อ.กบินทร์บุรี 174,520 ไร่ อ.นาดี 135,895 ไร่ อ.ประจันตคาม 37,342 ไร่ อ.ศรีมโหสถ 168 ไร่ และ อ.ศรีมหาโพธิ 1,613 ไร่

3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 419,260 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 19.26 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เมืองปราจีนบุรี 8,044 ไร่ อ.กบินทร์บุรี 308,004 ไร่ อ.นาดี 9,060 ไร่ อ.ประจันตคาม 14,719 ไร่ อ.ศรีมโหสถ 18,502 ไร่ และ อ.ศรีมหาโพธิ 60,931 ไร่

4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 1,256,495 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 57.73 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เมืองปราจีนบุรี 173,756 ไร่ อ.กบินทร์บุรี 358,035 ไร่ อ.นาดี 87,100 ไร่ อ.บ้านสร้าง 233,050 ไร่ อ.ประจันตคาม 129,967 ไร่ อ.ศรีมโหสถ 66,138 ไร่ และ อ.ศรีมหาโพธิ 208,449 ไร่

2.6.2 พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) จากการวิเคราะห์ศักยภาพของที่ดินต่อการปลูกยางพาราในแต่ละระดับความเหมาะสมร่วมกับพื้นที่ปลูกยางพาราจริงปัจจุบัน พบว่า จังหวัดปราจีนบุรี มีพื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ เนื้อที่ 61,819 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.75 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 714 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.15 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เมืองปราจีนบุรี 47 ไร่ อ.กบินทร์บุรี 396 ไร่ อ.นาดี 14 ไร่ อ.ประจันตคาม 153 ไร่ อ.ศรีมโหสถ 86 ไร่ และ อ.ศรีมหาโพธิ 18 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 48,329 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 78.18 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เมืองปราจีนบุรี 292 ไร่ อ.กบินทร์บุรี 24,367 ไร่ อ.นาดี 22,405 ไร่ อ.ประจันตคาม 273 ไร่ อ.ศรีมโหสถ 158 ไร่ และ อ.ศรีมหาโพธิ 834 ไร่

3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 7,030 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 11.37 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เมืองปราจีนบุรี 9 ไร่ อ.กบินทร์บุรี 5,512 ไร่ อ.นาดี 809 ไร่ อ.ประจันตคาม 144 ไร่ และ อ.ศรีมหาโพธิ 556 ไร่

4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 5,746 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.29 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.กบินทร์บุรี 2,718 ไร่ อ.นาดี 209 ไร่ และ อ.ศรีมหาโพธิ 2,819 ไร่

2.6.3 พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพาราแต่ยังไม่มี การปลูก พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับปลูกยางพารา และพื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) พบว่าจังหวัดปราจีนบุรี มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และปานกลาง (S2) เนื้อที่รวม 451,887 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.39 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด

ทั้งนี้ในการส่งเสริมการปลูกยางพารา จะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้นเนื่องจากสภาพพื้นที่

ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน มีความเสี่ยงต่ำ ผลผลิตดี จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ จังหวัดปราจีนบุรี ยังมีพื้นที่ปลูกยางพารา เหมาะสมสูง S1 และพื้นที่เหมาะสมปานกลาง S2 คงเหลือ ดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่คงเหลือ 83,783 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.54 ของพื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ กระจายใน อ.เมืองปราจีนบุรี 10,326 ไร่ อ.กบินทร์บุรี 28,819 ไร่ อ.นาดี 2,669 ไร่ อ.ประจันตคาม 20,354 ไร่ อ.ศรีมโหสถ 3,364 ไร่ และ อ.ศรีมหาโพธิ 18,252 ไร่

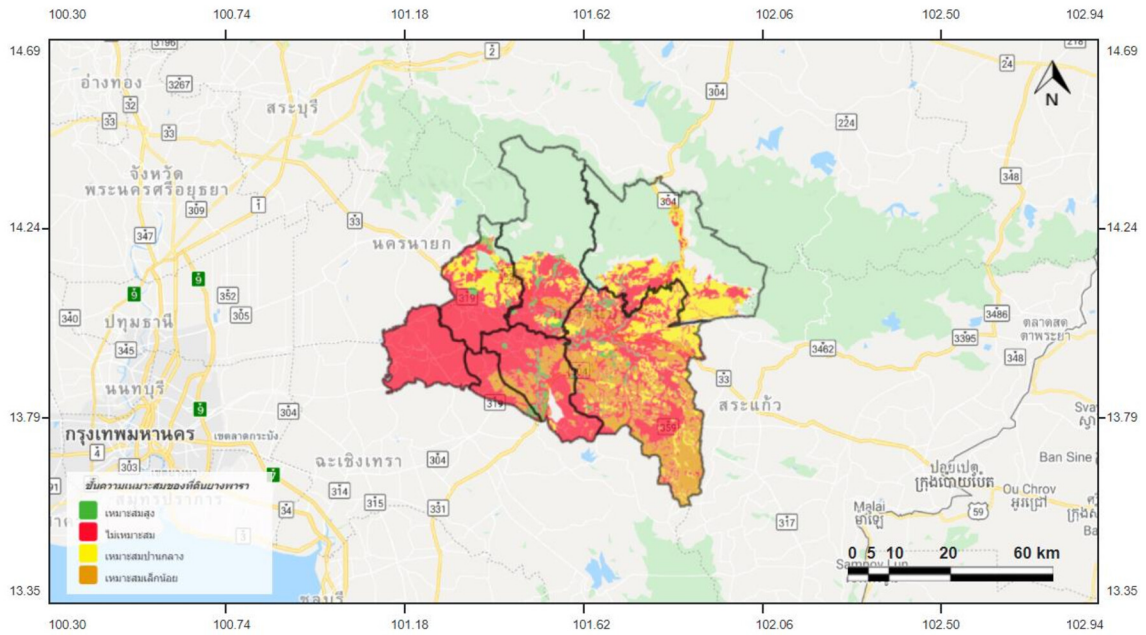
2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่คงเหลือ 368,104 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 81.46 ของพื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ กระจายอยู่ใน อ.เมืองปราจีนบุรี 66,603 ไร่ อ.กบินทร์บุรี 150,153 ไร่ อ.นาดี 113,490 ไร่ อ.ประจันตคาม 37,069 ไร่ อ.ศรีมโหสถ 10 ไร่ และ อ.ศรีมหาโพธิ 779 ไร่

ตารางที่ 8 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดปราจีนบุรี รายอำเภอ

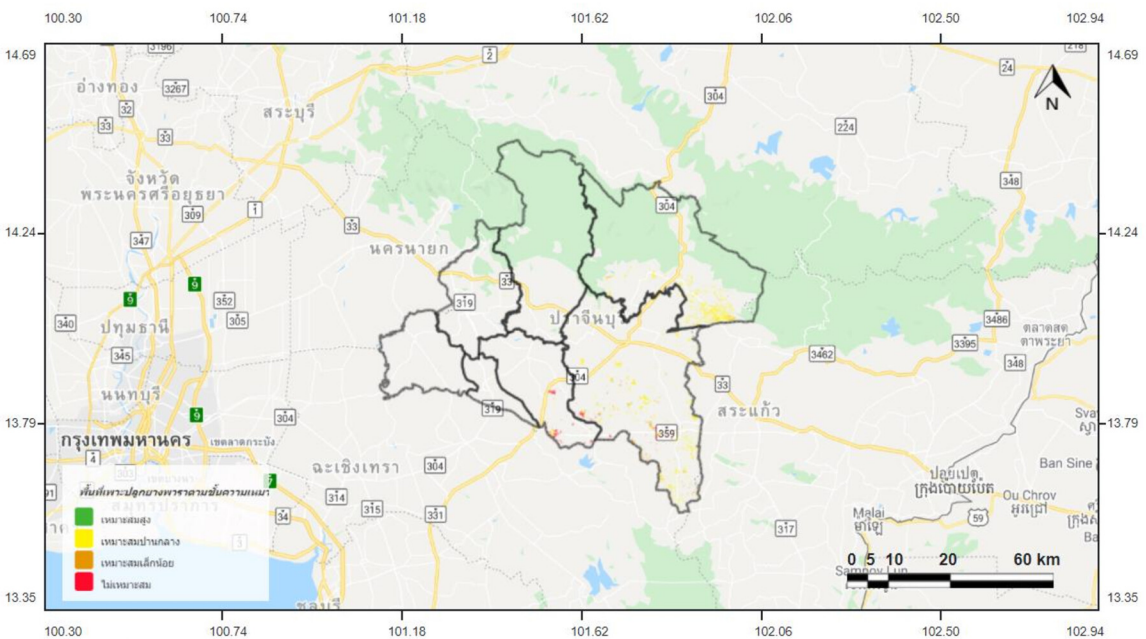
อำเภอ	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสมสูง (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมเล็กน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
อ.เมืองปราจีนบุรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	10,373	66,895	8,044	173,756	259,068
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	47	292	9	-	348
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	10,326	66,603	-	-	76,929
อ.กบินทร์บุรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	29,215	174,520	308,004	358,035	869,774
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	396	24,367	5,512	2,718	32,993
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	28,819	150,153	-	-	178,972
อ.นาดี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	2,683	135,895	9,060	87,100	234,738
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	14	22,405	809	209	23,437
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,669	113,490	-	-	116,159

ตารางที่ 8 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดปราจีนบุรี รายอำเภอ (ต่อ-1)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสมสูง (S1)	เหมาะสม ปานกลาง (S2)	เหมาะสม เล็กน้อย (S3)	ไม่ เหมาะสม (N)	
อ.บ้าน สร้าง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	-	-	233,050	233,050
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	-	-	-	-
อ.ประจันต คาม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	20,507	37,342	14,719	129,967	202,535
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	153	273	144	-	570
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	20,354	37,069	-	-	57,423
อ. ศรีมโหสถ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,450	168	18,502	66,138	88,258
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	86	158	-	-	244
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	3,364	10	-	-	3,374
อ.ศรีมหา โพธิ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	18,270	1,613	60,931	208,449	289,263
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	18	834	556	2,819	4,227
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	18,252	779	-	-	19,031

ภาพที่ 9 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน ยางพารา จังหวัดปราจีนบุรี

ภาพที่ 10 พื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ จังหวัดปราจีนบุรี

2.7 ข้อมูลพื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา จังหวัดระยอง รายอำเภอ

จังหวัดระยองมีการใช้ที่ดิน 5 ประเภท โดยมีการใช้ที่ดินประเภทพื้นที่เกษตรกรรมมากที่สุด มีเนื้อที่ 1,612,219 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 70.26 ของพื้นที่จังหวัด รองลงมาเป็นพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 305,263 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 13.30 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 181,575 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 7.91 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 109,843 ไร่

คิดเป็นร้อยละ 4.79 ของพื้นที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 85,775 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.74 ของพื้นที่จังหวัด ตามลำดับ (กรมพัฒนาที่ดิน, 2559)

การวิเคราะห์พื้นที่ศักยภาพการปลูกยางพารา ในจังหวัดระยอง ในพื้นที่ 8 ได้แก่ อำเภอ เขาชะเมา เมืองระยอง แกลง นิคมพัฒนา บ้านค่าย บ้านฉาง ปลวกแดง และวังจันทร์ โดยใช้ฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map) จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map Online) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 พื้นที่ ดังนี้

2.7.1 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน หรือ ชั้นความเหมาะสมสำหรับที่ดิน ในระบบ Agri-Map Online จะพิจารณาจากปัจจัยทางดินที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช โดยไม่คำนึงถึงชนิดพืชที่ปลูกอยู่ในปัจจุบัน พบว่าจังหวัดระยอง มีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพารา เนื้อที่ 1,921,853 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 119.21 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 346,040 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.01 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เขาชะเมา 32,306 ไร่ อ.เมืองระยอง 73,354 ไร่ อ.แกลง 129,890 ไร่ อ.บ้านค่าย 15,708 ไร่ และ อ.วังจันทร์ 94,782 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 1,010,489 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 52.58 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เขาชะเมา 18,352 ไร่ อ.เมืองระยอง 188,737 ไร่ อ.แกลง 114,077 ไร่ อ.นิคมพัฒนา 131,098 ไร่ อ.บ้านค่าย 180,460 ไร่ อ.บ้านฉาง 74,535 ไร่ อ.ปลวกแดง 244,673 ไร่ และ อ.วังจันทร์ 58,557 ไร่

3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 70,363 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.66 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เขาชะเมา 4,317 ไร่ อ.เมืองระยอง 8,119 ไร่ อ.แกลง 45,593 ไร่ อ.นิคมพัฒนา 948 ไร่ อ.บ้านค่าย 150 ไร่ อ.บ้านฉาง 49 ไร่ อ.ปลวกแดง 1,084 ไร่ และ อ.วังจันทร์ 10,103 ไร่

4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 494,961 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 25.75 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เขาชะเมา 3,114 ไร่ อ.เมืองระยอง 119,697 ไร่ อ.แกลง 128,065 ไร่ อ.นิคมพัฒนา 15,381 ไร่ อ.บ้านค่าย 95,902 ไร่ อ.บ้านฉาง 22,074 ไร่ อ.ปลวกแดง 63,241 ไร่ และ อ.วังจันทร์ 47,487 ไร่

2.7.2 พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) จากการวิเคราะห์ศักยภาพของที่ดินต่อการปลูกยางพาราในแต่ละระดับความเหมาะสมร่วมกับพื้นที่ปลูกยางพาราจริง ปัจจุบัน พบว่า จังหวัดระยอง มีพื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ เนื้อที่ 769,071 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 47.70 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 210,677 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.39 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เขาชะเมา 16,292 ไร่ อ.เมืองระยอง 48,244 ไร่ อ.แกลง 67,378 ไร่ อ.บ้านค่าย 12,970 ไร่ และ อ.วังจันทร์ 65,793 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 453,181 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 58.93 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เขาชะเมา 17,301 ไร่ อ.เมืองระยอง 46,910 ไร่ อ.แกลง 75,843 ไร่ อ.นิคมพัฒนา 32,513 ไร่ อ.บ้านค่าย 120,188 ไร่ อ.บ้านฉาง 5,509 ไร่ อ.ปลวกแดง 111,031 ไร่ และ อ.วังจันทร์ 43,886 ไร่

3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 21,268 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.77 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เขาชะเมา 11 ไร่ อ.เมืองระยอง 6,713 ไร่ อ.แกลง 10,252 ไร่ อ.นิคมพัฒนา 948 ไร่ อ.บ้านค่าย 135 ไร่ อ.บ้านฉาง 49 ไร่ อ.ปลวกแดง 880 ไร่ และ อ.วังจันทร์ 2,280 ไร่

4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 83,945 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 10.92 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เขาชะเมา 854 ไร่ อ.เมืองระยอง 30,198 ไร่ อ.แกลง 9,433 ไร่ อ.นิคมพัฒนา 591 ไร่ อ.บ้านค่าย 25,149 ไร่ อ.บ้านฉาง 993 ไร่ อ.ปลวกแดง 3,917 ไร่ และ อ.วังจันทร์ 12,810 ไร่

2.7.3 พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพาราแต่ยังไม่มี การปลูก พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับปลูกยางพารา และพื้นที่เพาะปลูกยางพาราใน ชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) พบว่าจังหวัดระยอง มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความ เหมาะสมสูง (S1) และปานกลาง (S2) เนื้อที่รวม 692,671 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.96 ของพื้นที่ เกษตรกรรมของจังหวัด

ทั้งนี้ในการส่งเสริมการปลูกยางพารา จะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือใน ระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน มีความเสี่ยงต่ำ ผลผลิตดี จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ จังหวัดระยอง ยังมีพื้นที่ปลูกยางพารา เหมาะสมสูง S1 และพื้นที่เหมาะสมปานกลาง S2 คงเหลือ ดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่คงเหลือ 135,363 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 19.54 ของพื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ กระจายใน อ.เขาชะเมา 16,014 ไร่ อ.เมืองระยอง 25,110 ไร่ อ.แกลง 62,512 ไร่ อ.บ้านค่าย 2,738 ไร่ และ อ.วังจันทร์ 28,989 ไร่

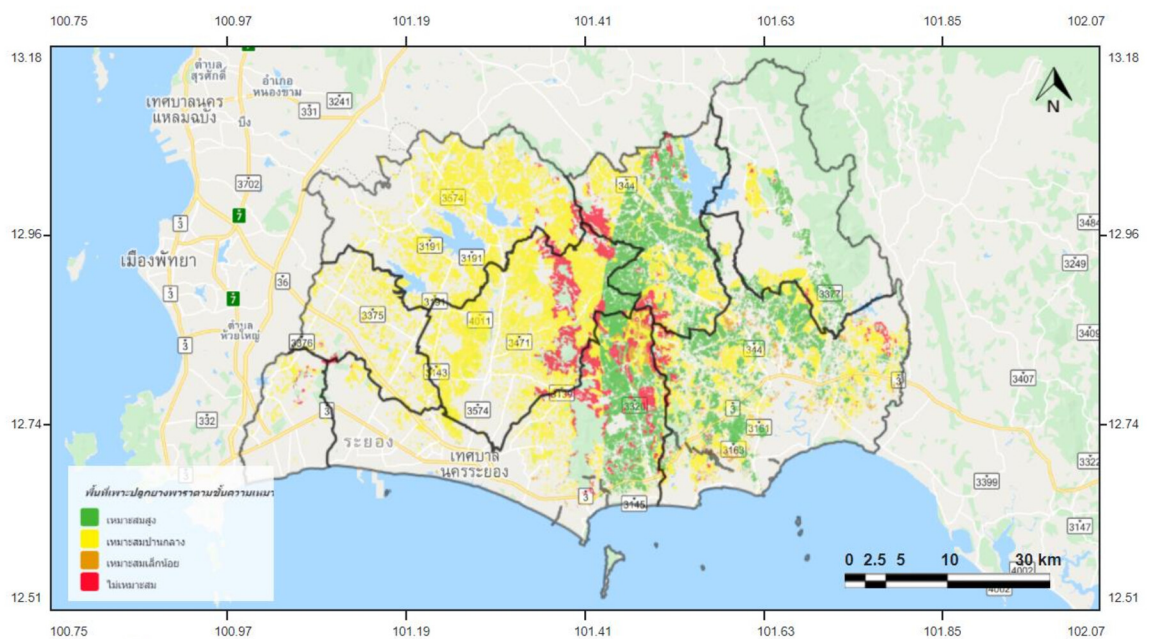
2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่คงเหลือ 557,308 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 80.46 ของพื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ กระจายอยู่ใน อ.เขาชะเมา 1,051 ไร่ อ.เมืองระยอง 141,827 ไร่ อ.แกลง 38,234 ไร่ อ.นิคมพัฒนา 98,585 ไร่ อ.บ้านค่าย 60,272 ไร่ อ.บ้านฉาง 69,026 ไร่ อ.ปลวกแดง 133,642 ไร่ และ อ.วังจันทร์ 14,671 ไร่

ตารางที่ 9 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดระยอง รายอำเภอ

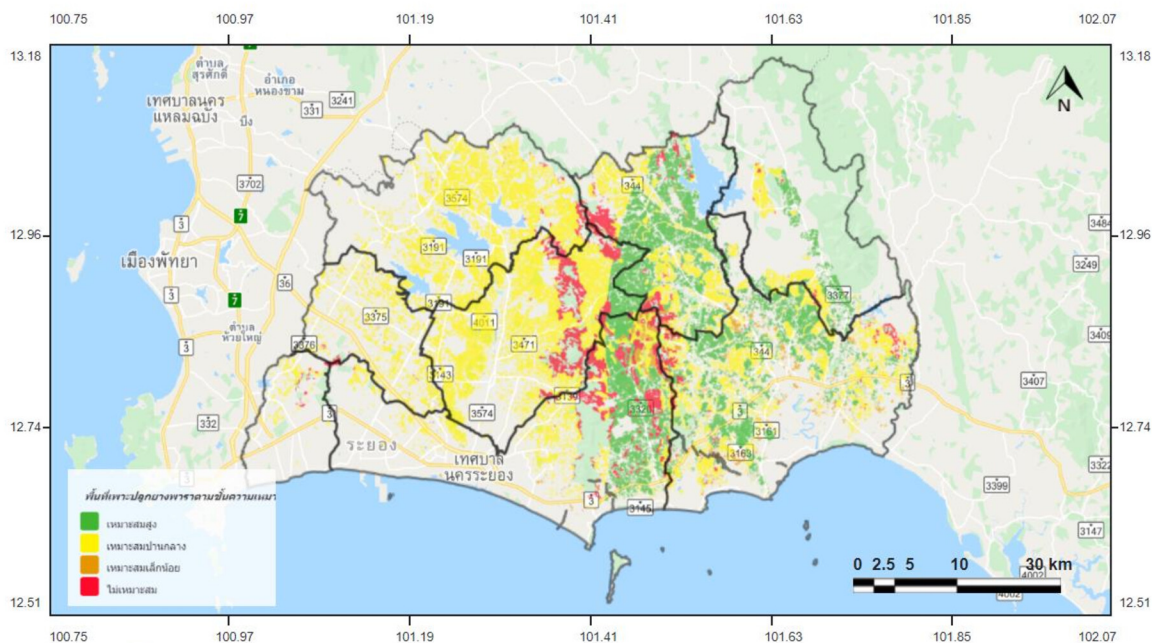
อำเภอ	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสมสูง (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมเล็กน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
อ.เขาชะเมา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	32,306	18,352	4,317	3,114	58,089
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	16,292	17,301	11	854	34,458
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	16,014	1,051	-	-	17,065
อ.เมืองระยอง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	73,354	188,737	8,119	119,697	389,907
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	48,244	46,910	6,713	30,198	132,065
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	25,110	141,827	-	-	166,937
อ.แกลง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	129,890	114,077	45,593	128,065	417,625
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	67,378	75,843	10,252	9,433	162,906
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	62,512	38,234	-	-	100,746
อ.นิคมพัฒนา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	131,098	948	15,381	147,427
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	32,513	948	591	34,052
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	98,585	-	-	98,585
อ.บ้านค่าย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	15,708	180,460	150	95,902	292,220
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	12,970	120,188	135	25,149	158,442
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,738	60,272	-	-	63,010

ตารางที่ 9 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดระยอง รายอำเภอ (ต่อ-1)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสมสูง (S1)	เหมาะสม ปานกลาง (S2)	เหมาะสม เล็กน้อย (S3)	ไม่ เหมาะสม (N)	
อ.บ้านฉาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	74,535	49	22,074	96,658
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	5,509	49	993	6,551
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	69,026	-	-	69,026
อ.ปลวก แดง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	244,673	1,084	63,241	308,998
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	111,031	880	3,917	115,828
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	133,642	-	-	133,642
อ.วังจันทร์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	94,782	58,557	10,103	47,487	210,929
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	65,793	43,886	2,280	12,810	124,769
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	28,989	14,671	-	-	43,660

ภาพที่ 11 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน ยางพารา จังหวัดระยอง

ภาพที่ 12 พื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ จังหวัดระยอง

2.8 ข้อมูลพื้นที่ศักยภาพสำหรับยางพารา จังหวัดสระแก้ว รายอำเภอ

จังหวัดสระแก้ว มีการใช้ที่ดิน 5 ประเภทโดยมีการใช้ที่ดินประเภทพื้นที่เกษตรกรรมมากที่สุด มีเนื้อที่ 2,891,069 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 67.77 ของพื้นที่จังหวัด รองลงมาเป็นพื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 1,015,944 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 23.82 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 215,106 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.04 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 76,119 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.78 ของพื้นที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 67,800 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.59 ของพื้นที่จังหวัด (กรมพัฒนาที่ดิน, 2559)

การวิเคราะห์พื้นที่ศักยภาพการปลูกยางพารา ในจังหวัดสระแก้ว ในพื้นที่ 9 ได้แก่ อำเภอเขาฉกรรจ์ เมืองสระแก้ว โคกสูง คลองหาด ตาพระยา วังน้ำเย็น วังสมบูรณ์ วัฒนานคร และอรัญประเทศ โดยใช้ฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map) จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map Online) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 พื้นที่ ดังนี้

2.8.1 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน หรือ ชั้นความเหมาะสมสำหรับที่ดิน ในระบบ Agri-Map Online จะพิจารณาจากปัจจัยทางดินที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช โดยไม่คำนึงถึงชนิดพืชที่ปลูกอยู่ในปัจจุบัน พบว่าจังหวัดสระแก้ว มีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพารา เนื้อที่ 3,091,817 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 106.94 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 127,550 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.13 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เขาฉกรรจ์ 8,028 ไร่ อ.เมืองสระแก้ว 459 ไร่ อ.คลองหาด 47,977 ไร่ อ.ตาพระยา 7,671 ไร่ อ.วังน้ำเย็น 22,645 ไร่ อ.วังสมบูรณ์ 19,352 ไร่ อ.วัฒนานคร 3,964 ไร่ และ อ.อรัญประเทศ 17,454 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 1,473,749 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 47.67 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เขาฉกรรจ์ 38,766 ไร่ อ.เมืองสระแก้ว 283,629 ไร่ อ.โคกสูง 69,896 ไร่ อ.คลองหาด 103,289 ไร่ อ.ตาพระยา 288,060 ไร่ อ.วังน้ำเย็น 77,608 ไร่ อ.วังสมบูรณ์ 65,048 ไร่ อ.วัฒนานคร 309,119 ไร่ และ อ.อรัญประเทศ 238,334 ไร่

3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 836,180 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.04 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เขาฉกรรจ์ 152,746 ไร่ อ.เมืองสระแก้ว 140,177 ไร่ อ.โคกสูง 7,227 ไร่ อ.คลองหาด 92,845 ไร่ อ.ตาพระยา 5,268 ไร่ อ.วังน้ำเย็น 88,969 ไร่ อ.วังสมบูรณ์ 163,751 ไร่ อ.วัฒนานคร 165,971 ไร่ และ อ.อรัญประเทศ 19,226 ไร่

4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 654,338 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.16 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ใน อ.เขาฉกรรจ์ 51,647 ไร่ อ.เมืองสระแก้ว 143,393 ไร่ อ.โคกสูง 92,051 ไร่ อ.คลองหาด 33,088 ไร่ อ.ตาพระยา 51,509 ไร่ อ.วังน้ำเย็น 37,294 ไร่ อ.วังสมบูรณ์ 7,722 ไร่ อ.วัฒนานคร 98,125 ไร่ และ อ.อรัญประเทศ 139,509 ไร่

2.8.2 พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) จากการวิเคราะห์ศักยภาพของที่ดินต่อการปลูกยางพาราในแต่ละระดับความเหมาะสมร่วมกับพื้นที่ปลูกยางพาราจริงปัจจุบัน พบว่า จังหวัดสระแก้ว มีพื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ เนื้อที่ 143,096 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.95 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 6,158 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.30 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เขาฉกรรจ์ 622 ไร่ อ.เมืองสระแก้ว 16 ไร่ อ.คลองหาด 2,014 ไร่ อ.วังน้ำเย็น 941 ไร่ อ.วังสมบูรณ์ 2,354 ไร่ อ.วัฒนานคร 173 ไร่ และ อ.อรัญประเทศ 38 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 103,007 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 71.98 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เขาฉกรรจ์ 14,813 ไร่ อ.เมืองสระแก้ว 26,116 ไร่ อ.โคกสูง 884 ไร่ อ.คลองหาด 12,115 ไร่ อ.ตาพระยา 1,943 ไร่ อ.วังน้ำเย็น 4,467 ไร่ อ.วังสมบูรณ์ 17,625 ไร่ อ.วัฒนานคร 21,834 ไร่ และ อ.อรัญประเทศ 3,210 ไร่

3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 33,809 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.63 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เขาฉกรรจ์ 2,807 ไร่ อ.เมืองสระแก้ว 707 ไร่ อ.คลองหาด 953 ไร่ อ.ตาพระยา 25 ไร่ อ.วังน้ำเย็น 8,089 ไร่ อ.วังสมบูรณ์ 20,524 ไร่ อ.วัฒนานคร 599 ไร่ และ อ.อรัญประเทศ 105 ไร่

4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 122 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.09 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ กระจายอยู่ใน อ.เขาฉกรรจ์ 3 ไร่ อ.เมืองสระแก้ว 2 ไร่ อ.คลองหาด 4 ไร่ อ.วังน้ำเย็น 2 ไร่ อ.วังสมบูรณ์ 35 ไร่ อ.วัฒนานคร 10 ไร่ และ อ.อรัญประเทศ 66 ไร่

2.8.3 พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพาราแต่ยังไม่มี การปลูก พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับปลูกยางพารา และพื้นที่เพาะปลูกยางพาราใน

ชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) พบว่าจังหวัดสระแก้ว มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และปานกลาง (S2) เนื้อที่รวม 1,492,134 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 51.61 ของพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัด

ทั้งนี้ในการส่งเสริมการปลูกยางพารา จะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน มีความเสี่ยงต่ำ ผลผลิตดี จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้จังหวัดสระแก้ว ยังมีพื้นที่ปลูกยางพารา เหมาะสมสูง S1 และพื้นที่เหมาะสมปานกลาง S2 คงเหลือ ดังนี้

1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่คงเหลือ 121,392 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.14 ของพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือ กระจายอยู่ใน อ.เขาฉกรรจ์ 7,406 ไร่ อ.เมืองสระแก้ว 443 ไร่ อ.คลองหาด 45,963 ไร่ อ.ตาพระยา 7,671 ไร่ อ.วังน้ำเย็น 21,704 ไร่ อ.วังสมบูรณ์ 16,998 ไร่ อ.วัฒนานคร 3,791 ไร่ และ อ.อรัญประเทศ 17,416 ไร่

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่คงเหลือ 1,370,742 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 91.86 ของพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือ กระจายอยู่ใน อ.เขาฉกรรจ์ 23,953 ไร่ อ.เมืองสระแก้ว 257,513 ไร่ อ.โคกสูง 69,012 ไร่ อ.คลองหาด 91,174 ไร่ อ.ตาพระยา 286,117 ไร่ อ.วังน้ำเย็น 73,141 ไร่ อ.วังสมบูรณ์ 47,423 ไร่ อ.วัฒนานคร 287,285 ไร่ และ อ.อรัญประเทศ 235,124 ไร่

ตารางที่ 10 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดสระแก้ว รายอำเภอ

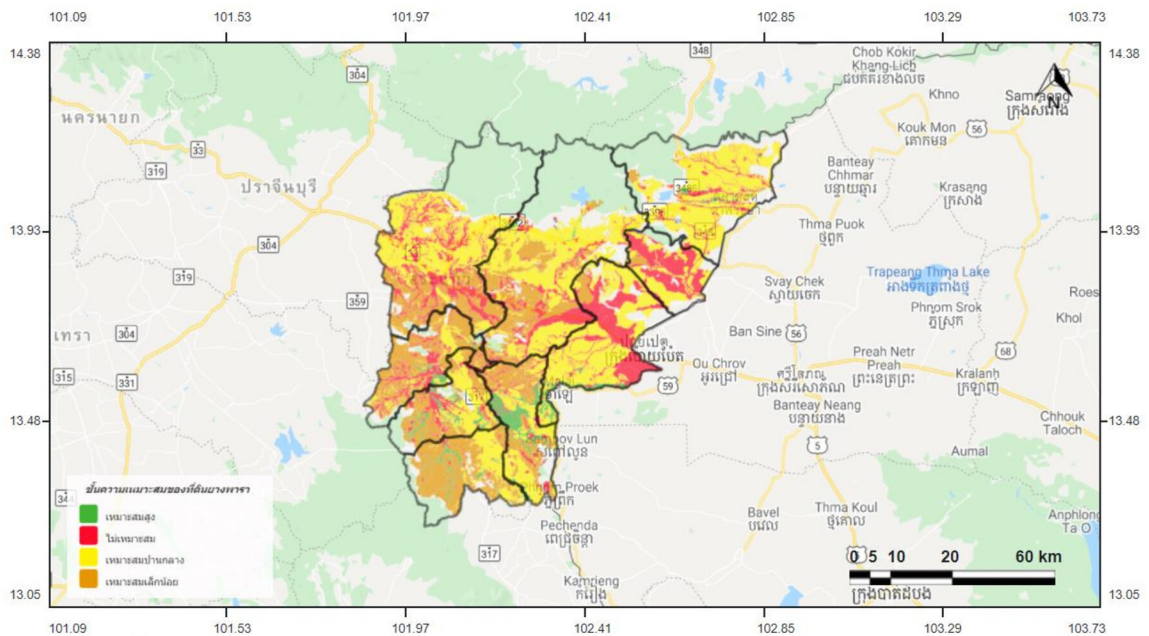
อำเภอ	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสมสูง (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมเล็กน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
อ.เขาฉกรรจ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	8,028	38,766	152,746	51,647	251,187
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	622	14,813	2,807	3	18,245
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	7,406	23,953	-	-	31,359
อ.เมืองสระแก้ว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	459	283,629	140,177	143,393	567,658
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	16	26,116	707	2	26,840
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	443	257,513	-	-	257,956

ตารางที่ 10 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดสระแก้ว รายอำเภอ (ต่อ-1)

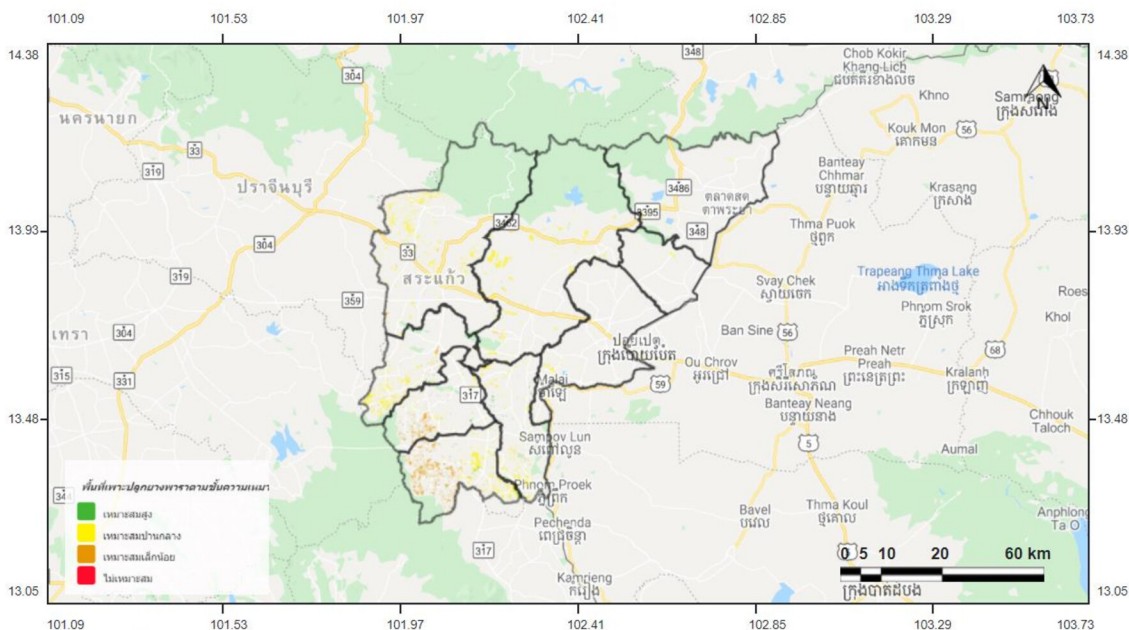
อำเภอ	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสม สูง (S1)	เหมาะสม ปานกลาง (S2)	เหมาะสม เล็กน้อย (S3)	ไม่ เหมาะสม (N)	
อ.โคกสูง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	69,896	7,227	92,051	169,174
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	884	-	-	884
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	69,012	-	-	69,012
อ.คลอง หาด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	47,977	103,289	92,845	33,088	277,199
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	2,014	12,115	953	4	15,086
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	45,963	91,174	-	-	137,137
อ.ตาพระ ยา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	7,671	288,060	5,268	51,509	352,508
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	1,943	25	-	1,968
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	7,671	286,117	-	-	293,788
อ.วังน้ำเย็น	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	22,645	77,608	88,969	37,294	226,516
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	941	4,467	8,089	2	13,500
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	21,704	73,141	-	-	94,845
อ.วัง สมบูรณ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	19,352	65,048	163,751	7,722	255,873
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	2,354	17,625	20,524	35	40,538
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	16,998	47,423	-	-	64,421

ตารางที่ 10 พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับปลูกยางพารา แยกตามระดับความเหมาะสม จังหวัดสระแก้ว รายอำเภอ (ต่อ-2)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	ระดับความเหมาะสม				รวม
		เหมาะสม สูง (S1)	เหมาะสม ปานกลาง (S2)	เหมาะสม เล็กน้อย (S3)	ไม่ เหมาะสม (N)	
อ.วัฒนานคร	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,964	309,119	165,971	98,125	577,179
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	173	21,834	599	10	22,615
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	3,791	287,285	-	-	291,076
อ.อรัญประเทศ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	17,454	238,334	19,226	139,509	414,523
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	38	3,210	105	66	3,420
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	17,416	235,124	-	-	252,540

ภาพที่ 13 พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน ยางพารา จังหวัดสระแก้ว

ภาพที่ 14 พื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ จังหวัดสระแก้ว

3. ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

3.1 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ จังหวัดจันทบุรี

จากนโยบายของรัฐบาลในการลดพื้นที่ปลูกยางพาราเพื่อปรับเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจอื่นที่เหมาะสมในพื้นที่ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก Agri-Map Online ในพื้นที่ชั้นความเหมาะสมมาก (S1) และเหมาะสมปานกลาง (S2) เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการปลูกทดแทนยางพารา พบว่าจังหวัดจันทบุรี สามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นปาล์มน้ำมัน (S1+S2) เนื้อที่ 154,115 ไร่ ไม้ผล (ทุเรียน, มังคุด, เงาะ, ลำไย) (S1+S2) เนื้อที่ 215,909 ไร่ โดย ปาล์มน้ำมัน มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 5,361 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 9,425 บาท/ไร่ ทุเรียน มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 32,466.68 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 105,789.87 บาท/ไร่ มังคุด มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 14,722.15 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 21,930.46 บาท/ไร่ เงาะ มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 13,270.43 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 16,425.53 บาท/ไร่ และลำไย ต้นทุนรวมเฉลี่ย 23,484.60 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 42,026.43 บาท/ไร่ ดังตารางที่ 11 ทั้งนี้สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ Agri-Map Online (ที่ <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

ตารางที่ 11 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญจังหวัดจันทบุรี

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูกยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจ							พื้นที่ ส่งเสริมเพื่อ ปรับเปลี่ยน (S1+S2)
	ต้นทุนรวม เฉลี่ย (บาท/ไร่)	ผลตอบแทน สุทธิเฉลี่ย (บาท/ไร่)	S1	S2	S3	N	รวม	
ปาล์ม น้ำมัน	5,361.29	9,425.31	50,407	103,707	7,943	-	162,058	154,115
ทุเรียน	32,466.68	105,789.87	50,127	165,782	41,120	-	257,029	215,909
มังคุด	14,722.15	21,930.46	50,127	165,782	41,120	-	257,029	215,909
เงาะ	13,270.43	16,425.53	50,127	165,782	41,120	-	257,029	215,909
ลำไย	23,484.60	42,026.43	560	26,263	-	-	26,823	26,823

แหล่งข้อมูล : กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA กรมพัฒนาที่ดิน (2561)

3.2 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ จังหวัดฉะเชิงเทรา

จากนโยบายของรัฐบาลในการลดพื้นที่ปลูกยางพาราเพื่อปรับเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจอื่นที่เหมาะสมในพื้นที่ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก Agri-Map Online ในพื้นที่ซึ่งความเหมาะสมมาก (S1) และเหมาะสมปานกลาง (S2) เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการปลูกทดแทนยางพารา พบว่าจังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นไม้ผล (ทุเรียน, มังคุด, เงาะ) (S1+S2) เนื้อที่ 47,847 ไร่ โดยทุเรียนมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 23,938.22 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 72,452.71 บาท/ไร่ มังคุด มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 14,722.15 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 21,930.46 บาท/ไร่ เงาะ มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 14,608.41 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 18,043.34 บาท/ไร่ อีกทั้ง ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ยังสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นลำไย (S1+S2) เนื้อที่ 286,272 ไร่ มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 23,484.60 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 42,026.43 บาท/ไร่ และสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นมะพร้าว (S1+S2) เนื้อที่ 81,663 ไร่ มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 5,283.96 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 6,025.65 บาท/ไร่ ดังตารางที่ 12 ทั้งนี้สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ Agri-Map Online (ที่ <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

ตารางที่ 12 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญจังหวัดฉะเชิงเทรา

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูกยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจ							พื้นที่ ส่งเสริมเพื่อ ปรับเปลี่ยน (S1+S2)
	ต้นทุนรวม เฉลี่ย (บาท/ไร่)	ผลตอบแทน สุทธิเฉลี่ย (บาท/ไร่)	S1	S2	S3	N	รวม	
ทุเรียน	23,938.22	72,452.71	4,292	43,554	-	-	47,847	47,847
มังคุด	14,722.15	21,930.46	4,292	43,554	-	-	47,847	47,847
เงาะ	14,608.41	18,043.34	4,292	43,554	-	-	47,847	47,847
ลำไย	23,484.60	42,026.43	5,033	281,239	5	-	286,277	286,272
มะพร้าว	5,283.96	6,025.65	5,033	76,630	-	-	81,663	81,663

แหล่งข้อมูล : กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA กรมพัฒนาที่ดิน (2561)

3.3 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ จังหวัดชลบุรี

จากนโยบายของรัฐบาลในการลดพื้นที่ปลูกยางพาราเพื่อปรับเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจอื่นที่เหมาะสมในพื้นที่ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก Agri-Map Online ในพื้นที่ชั้นความเหมาะสมมาก (S1) และเหมาะสมปานกลาง (S2) เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการปลูกทดแทนยางพารา พบว่า จังหวัดชลบุรี สามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นไม้ผล (ทุเรียน, มังคุด, เงาะ) (S1+S2) เนื้อที่ 25,238 ไร่ โดยทุเรียนมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 23,938.22 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 72,452.71 บาท/ไร่ มังคุด มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 14,722.15 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 21,930.46 บาท/ไร่ เงาะ มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 14,608.41 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 18,043.34 บาท/ไร่ อีกทั้ง ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ยังสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นลำไย (S1+S2) เนื้อที่ 257,021 ไร่ มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 23,484.60 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 42,026.43 บาท/ไร่ และสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นมะพร้าว (S1+S2) เนื้อที่ 175,422 ไร่ มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 5,283.96 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 6,025.65 บาท/ไร่ ดังตารางที่ 13 ทั้งนี้สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ Agri-Map Online (ที่ <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

ตารางที่ 13 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญจังหวัดชลบุรี

พื้นที่ปลูกยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจ								พื้นที่ ส่งเสริมเพื่อ ปรับเปลี่ยน (S1+S2)
ชนิดพืช	ต้นทุนรวม เฉลี่ย (บาท/ไร่)	ผลตอบแทน สุทธิเฉลี่ย (บาท/ไร่)	S1	S2	S3	N	รวม	
ทุเรียน	23,938.22	72,452.71	4,545	20,693	-	-	25,238	25,238
มังคุด	14,722.15	21,930.46	4,545	20,693	-	-	25,238	25,238
เงาะ	14,608.41	18,043.34	4,545	20,693	-	-	25,238	25,238
ลำไย	23,484.60	42,026.43	4,545	252,476	104	-	257,125	257,021
มะพร้าว	5,283.96	6,025.65	4,545	170,877	-	-	175,423	175,422

แหล่งข้อมูล : กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA กรมพัฒนาที่ดิน (2561)

3.4 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ จังหวัดตราด

จากนโยบายของรัฐบาลในการลดพื้นที่ปลูกยางพาราเพื่อปรับเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจอื่นที่เหมาะสมในพื้นที่ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก Agri-Map Online ในพื้นที่ชั้นความเหมาะสมมาก (S1) และเหมาะสมปานกลาง (S2) เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการปลูกทดแทนยางพารา พบว่าจังหวัดตราด สามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นปาล์มน้ำมัน (S1+S2) เนื้อที่ 88,998 ไร่ และมะพร้าว (S1+S2) เนื้อที่ 63,612 ไร่ โดยปาล์มน้ำมันมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 5,361.29 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 9,425.31 บาท/ไร่ และมะพร้าว มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 5,283.96 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 6,025.65 บาท/ไร่ ดังตารางที่ 14 ทั้งนี้สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ Agri-Map Online (ที่ <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

ตารางที่ 14 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญจังหวัดตราด

พื้นที่ปลูกยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจ								พื้นที่ ส่งเสริมเพื่อ ปรับเปลี่ยน (S1+S2)
ชนิดพืช	ต้นทุนรวม เฉลี่ย (บาท/ไร่)	ผลตอบแทน สุทธิเฉลี่ย (บาท/ไร่)	S1	S2	S3	N	รวม	
ปาล์ม น้ำมัน	5,361.29	9,425.31	8,840	80,158	26,537	-	115,535	88,998
มะพร้าว	5,283.96	6,025.65	8,840	54,772	913	-	64,525	63,612

แหล่งข้อมูล : กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA กรมพัฒนาที่ดิน (2561)

3.5 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ จังหวัดปราจีนบุรี

จากนโยบายของรัฐบาลในการลดพื้นที่ปลูกยางพาราเพื่อปรับเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจอื่นที่เหมาะสมในพื้นที่ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก Agri-Map Online ในพื้นที่ซึ่งความเหมาะสมมาก (S1) และเหมาะสมปานกลาง (S2) เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการปลูกทดแทนยางพารา พบว่า จังหวัดปราจีนบุรี สามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นไม้ผล (ทุเรียน, มังคุด, เงาะ) (S1+S2) เนื้อที่ 11,123 ไร่ โดยทุเรียนมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 23,938.22 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 72,452.71 บาท/ไร่ เงาะ มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 14,608.41 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 18,043.34 บาท/ไร่ มังคุด มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 14,722.14 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 21,930.46 บาท/ไร่ อีกทั้ง ในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี ยังสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นลำไย (S1+S2) เนื้อที่ 44,910 ไร่ มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 23,484.60 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 42,026.43 บาท/ไร่ และสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นมะพร้าว (S1+S2) เนื้อที่ 25,547 ไร่ มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 5,283.96 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 6,025.65 บาท/ไร่ ดังตารางที่ 15 ทั้งนี้สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ Agri-Map Online (ที่ <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

ตารางที่ 15 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญจังหวัดปราจีนบุรี

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูกยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจ							พื้นที่ ส่งเสริมเพื่อ ปรับเปลี่ยน (S1+S2)
	ต้นทุนรวม เฉลี่ย (บาท/ไร่)	ผลตอบแทน สุทธิเฉลี่ย (บาท/ไร่)	S1	S2	S3	N	รวม	
ทุเรียน	23,938.22	72,452.71	718	10,405	-	-	11,123	11,123
เงาะ	14,608.41	18,043.34	718	10,405	-	-	11,123	11,123
มังคุด	14,722.14	21,930.46	718	10,405	-	-	11,123	11,123
ลำไย	23,484.60	42,026.43	718	44,192	-	-	44,910	44,910
มะพร้าว	5,283.96	6,025.65	718	24,829	-	-	25,547	25,547

แหล่งข้อมูล : กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA กรมพัฒนาที่ดิน (2561)

3.6 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ จังหวัดระยอง

จากนโยบายของรัฐบาลในการลดพื้นที่ปลูกยางพาราเพื่อปรับเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจอื่นที่เหมาะสมในพื้นที่ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก Agri-Map Online ในพื้นที่ซึ่งความเหมาะสมมาก (S1) และเหมาะสมปานกลาง (S2) เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการปลูกทดแทนยางพารา พบว่า

จังหวัดระยอง สามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นปาล์มน้ำมัน (S1+S2) เนื้อที่ 3,449 ไร่ ไม้ผล (ทุเรียน, มังคุด) (S1+S2) เนื้อที่ 330,931 ไร่ โดย ปาล์มน้ำมัน มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 5,361.29 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 9,425.31 บาท/ไร่ ทุเรียน มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 18,043.37 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 63,773.19 บาท/ไร่ มังคุด มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 14,722.15 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 21,930.46 บาท/ไร่ อีกทั้ง จังหวัดระยองยังสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นลำไย (S1+S2) เนื้อที่ 603,807 ไร่ โดยต้นทุนรวมเฉลี่ย 23,484.60 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 42,026.43 บาท/ไร่ และสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นมะพร้าว (S1+S2) เนื้อที่ 515,467 ไร่ โดยต้นทุนรวมเฉลี่ย 5,283.96 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 6,025.65 บาท/ไร่ ดังตารางที่ 16 ทั้งนี้สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ Agri-Map Online (ที่ <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

ตารางที่ 16 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญจังหวัดระยอง

พื้นที่ปลูกยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจ								พื้นที่ ส่งเสริมเพื่อ ปรับเปลี่ยน (S1+S2)
ชนิดพืช	ต้นทุนรวม เฉลี่ย (บาท/ไร่)	ผลตอบแทน สุทธิเฉลี่ย (บาท/ไร่)	S1	S2	S3	N	รวม	
ปาล์ม น้ำมัน	5,361.29	9,425.31	2,532	917	565	-	565	3,449
ทุเรียน	18,043.37	63,773.19	211,349	119,582	9,461	-	340,392	330,931
มังคุด	14,722.15	21,930.46	211,349	119,582	9,461	-	340,392	330,931
ลำไย	23,484.60	42,026.43	208,859	394,949	1	-	603,808	603,807
มะพร้าว	5,283.96	6,025.65	211,391	304,076	-	-	515,467	515,467

แหล่งข้อมูล : กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA กรมพัฒนาที่ดิน (2561)

3.7 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และพื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ จังหวัดสระแก้ว

จากนโยบายของรัฐบาลในการลดพื้นที่ปลูกยางพาราเพื่อปรับเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจอื่นที่เหมาะสมในพื้นที่ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก Agri-Map Online ในพื้นที่ซึ่งความเหมาะสมมาก (S1) และเหมาะสมปานกลาง (S2) เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการปลูกทดแทนยางพารา พบว่า จังหวัดสระแก้ว สามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นไม้ผล (ทุเรียน, มังคุด, เงาะ) (S1+S2) เนื้อที่ 52,548 ไร่ โดยทุเรียนมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 23,938.22 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 72,452.71 บาท/ไร่ มังคุด มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 14,722.14 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 21,930.46 บาท/ไร่ เงาะ มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 14,608.41 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 18,043.34 บาท/ไร่ อีกทั้ง ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ยังสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นลำไย (S1+S2) เนื้อที่ 102,386 ไร่ มีต้นทุน

รวมเฉลี่ย 23,484.59 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 42,026.43 บาท/ไร่ และสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นมะพร้าว (S1+S2) เนื้อที่ 41,445 ไร่ มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 5,283.96 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 6,025.65 บาท/ไร่ ดังตารางที่ 17 ทั้งนี้สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ Agri-Map Online (ที่ <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

ตารางที่ 17 ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน พื้นที่ศักยภาพที่ดินสำหรับยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญจังหวัดสระแก้ว

ชนิดพืช	ต้นทุนรวมเฉลี่ย (บาท/ไร่)	ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย (บาท/ไร่)	พื้นที่ปลูกยางพาราที่สามารถเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจ					พื้นที่ส่งเสริมเพื่อปรับเปลี่ยน (S1+S2)
			S1	S2	S3	N	รวม	
ทุเรียน	23,938.22	72,452.71	5,991	46,557	-	-	52,548	52,548
ลำไย	23,484.59	42,026.43	6,182	96,203	-	-	102,386	102,386
มังคุด	14,722.15	21,930.46	5,991	46,557	-	-	52,548	52,548
เงาะ	14,608.41	18,043.34	5,991	46,557	-	-	52,548	52,548
มะพร้าว	5,283.96	6,025.65	6,182	35,263	-	-	41,445	41,445

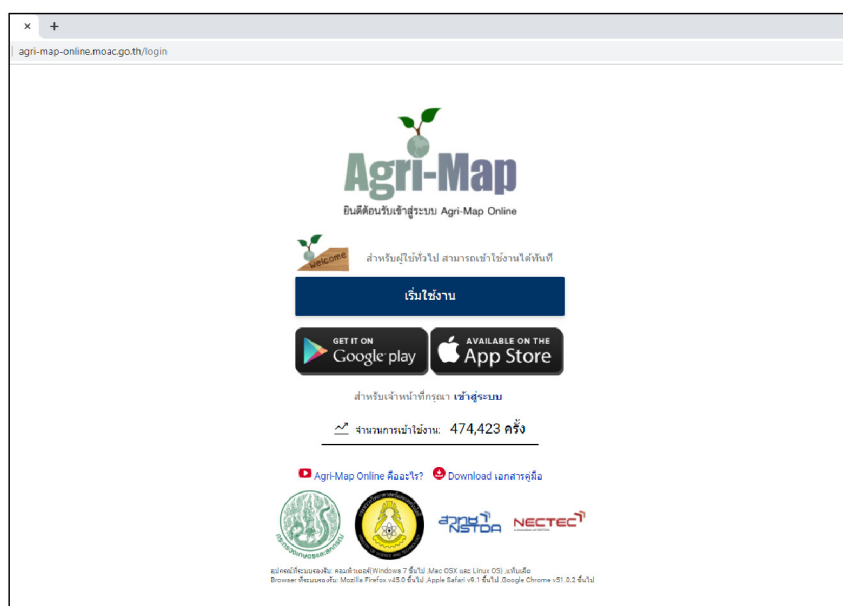
แหล่งข้อมูล : กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA กรมพัฒนาที่ดิน (2561)

4. สรุป

ภาคตะวันออก มีพื้นที่รวมประมาณ 21,487,811 ไร่ โดยมีเนื้อที่เพื่อทำการเกษตร 13,510,502 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 62.88 ของเนื้อที่ทั้งภาค ยางพารา ถือเป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้ภาคตะวันออกเป็นอย่างมาก จากข้อมูลการขึ้นทะเบียนของการยางแห่งประเทศไทย มีเกษตรกรชาวสวนยาง ขึ้นทะเบียนเกษตรกรชาวสวนยาง รวมทั้งสิ้น 1,842,838.01 ไร่ และจากฐานข้อมูล Agri-Map Online พบว่าภาคตะวันออกมีพื้นที่ปลูกยาง 2,491,307 ไร่ (ร้อยละ 11.59 ของพื้นที่เกษตรกรทั้งจังหวัด) ทั้งนี้ ยางพารา ได้มีการปลูกกระจายไปในทุกจังหวัดของภาคตะวันออก ทั้ง 7 จังหวัด ได้แก่ จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด ปราจีนบุรี ระยอง สระแก้ว

จากนโยบายของรัฐบาลในการลดพื้นที่ปลูกยางพาราเพื่อลดปริมาณการผลิต และปรับเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจอื่นที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ จากการวิเคราะห์ข้อมูลจาก Agri-Map Online ในพื้นที่ขึ้นความเหมาะสมมาก (S1) และเหมาะสมปานกลาง (S2) เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการปลูกทดแทนยางพาราในภาคตะวันออก พบว่า พื้นที่ยางพาราสามารถปรับเปลี่ยนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล (ทุเรียน, มังคุด, เงาะ, ลำไย) มะพร้าว โดยพิจารณาพื้นที่เหมาะสมมาก (S1) และพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) ซึ่งในแต่ละจังหวัดจะมีเนื้อที่ ที่เหมาะสมในการปรับเปลี่ยนที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาด้านต้นทุนและผลตอบแทนประกอบการตัดสินใจ ชี้ให้เห็น

ว่า ปาล์มน้ำมัน มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 5,361.29 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 9,425.31 บาท/ไร่ ทูเรียน มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 18,043.37 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 63,773.19 บาท/ไร่ มังคุด มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 14,722.15 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 21,930.46 บาท/ไร่ ลำไย มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 23,484.60 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 42,026.43 บาท/ไร่ เงาะ มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 14,608.41 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 18,043.34 บาท/ไร่ และมะพร้าว มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 5,283.96 บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิ 6,025.65 บาท/ไร่ จากข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก และพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือ สามารถนำไปเชื่อมโยงกับการส่งเสริม สนับสนุนการปลูกแทนของการยางแห่งประเทศไทย รวมถึงนโยบายที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2564. agri-map-online. <https://agri-map-online.moac.go.th/>.
- กลุ่มจัดการและบริการแผนที่และข้อมูลทางแผนที่ สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. รายงานโครงการจัดทำแผนที่แสดงความลาดชันของพื้นที่เพื่อการพัฒนาที่ดินจังหวัดจันทบุรี.
- กลุ่มจัดการและบริการแผนที่และข้อมูลทางแผนที่ สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. รายงานโครงการจัดทำแผนที่แสดงความลาดชันของพื้นที่เพื่อการพัฒนาที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา.
- กลุ่มจัดการและบริการแผนที่และข้อมูลทางแผนที่ สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. รายงานโครงการจัดทำแผนที่แสดงความลาดชันของพื้นที่เพื่อการพัฒนาที่ดินจังหวัดชลบุรี.
- กลุ่มจัดการและบริการแผนที่และข้อมูลทางแผนที่ สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. รายงานโครงการจัดทำแผนที่แสดงความลาดชันของพื้นที่เพื่อการพัฒนาที่ดินจังหวัดตราด.
- กลุ่มจัดการและบริการแผนที่และข้อมูลทางแผนที่ สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. รายงานโครงการจัดทำแผนที่แสดงความลาดชันของพื้นที่เพื่อการพัฒนาที่ดินจังหวัดปราจีนบุรี.
- กลุ่มจัดการและบริการแผนที่และข้อมูลทางแผนที่ สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. รายงานโครงการจัดทำแผนที่แสดงความลาดชันของพื้นที่เพื่อการพัฒนาที่ดินจังหวัดระยอง.
- กลุ่มจัดการและบริการแผนที่และข้อมูลทางแผนที่ สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. รายงานโครงการจัดทำแผนที่แสดงความลาดชันของพื้นที่เพื่อการพัฒนาที่ดินจังหวัดสระแก้ว.
- สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2 กรมพัฒนาที่ดิน, 2559. <http://r02.ddd.go.th/>.

การยางแห่งประเทศไทย
Rubber Authority of Thailand

กองวิจัยและพัฒนาการผลิตยาง สถาบันวิจัยยาง การยางแห่งประเทศไทย
อาคาร 50 ปี ชั้น 5 เลขที่ 67/25 ถนนบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กทม. 10700
เบอร์โทรศัพท์ : 02-4246832 หรือ 02-4332222 ต่อ 537
E-mail : rprd2561@gmail.com